

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITHUANIE INDEPENDANTE ... INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973. X. 17 • Nr. 42 (2068)

7722 George Street, La Salle 690, Canada • Tel. (514) 366-5220

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

KARAS TĘSIASI

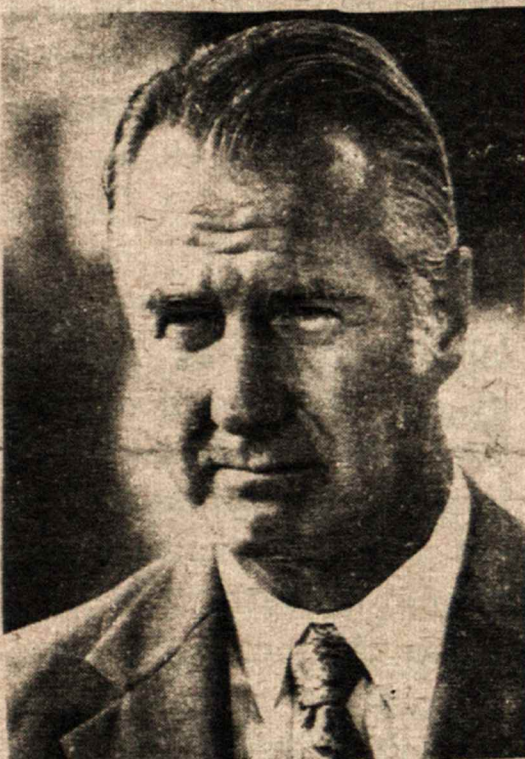
Šiuo metu spauda mirga įvairiausiomis žiniomis apie naują pasaulio sensaciją — Izraelio Arabų karą. Izraelis, nesitikię Egipto ir Sirijos užpuolimo, šiuo metu išvystė stambų Egipto miestų bombardavimą. Rueterio žiniomis, užskridę Izraelio lėktuvai bombardavo tiltą mažame Egipto miestelyje, kur žuvo 85 civiliai žmonės ir kiti 100 buvo sužeisti. Maskva, Brežnevo lūpomis pažadėjusi visokeriopą pagalbą arabų kraštams, dabar išpėjo Izraelį, jei ir toliau tęs bombardavimą arabų miestų, bus tinkamai nubaustas. Tasso žiniomis Izraelis atidavęs ugnį į rusų laivą prie Sirijos uosto Tartu. Taip pat bombardavimo išdavijoje yra žuvusių sovietų piliečių Damasko, kur randasi sovietų kultūros centras.

Tuo tarpu Kanadoje, kaip ir visur kitur, žydai išvystė plačią akciją, remdami Izraelį kovoje prieš arabus. Atsiranda šimtai žydų, kurie pasisūlė savanoriais į kovos lauką. Bet jiems buvo pasiūlyta bent laikinai susilaikyti nuo panašių žygių, nes kol kas Izraelis neplanuoja imti savanorių iš kitų kraštų.

Kanadoje gyvenantieji arabai taip pat nesnaudžia ir palaiko kovojančių arabų pusę. Jų atstovai, kalbėdamas per televiziją, išreiškė nepasitenkinimą Kanados spauda ypač Montrealio staru, kuris nušviečia visus faktus iš

vykstančios kovos artimuose rytuose labai vienašališkai, aiškiai palaikydamas žydų pusę.

VICEPREZIDENTAS PAKEISTAS NAUJU

S. Agnew

Po teismo nuosprendžio kuriuo US viceprezidentas S. Agnew buvo nubaustas 10,000 dol. bauda, buvo priverstas atsisakyti iš savo pareigų. Tai tik antras Amerikos istorijoje atsitikimas kada prezidento dešinioji ranka atsisako užimamos vietos. 1832 m. John C. Calhoun yra palikęs Bal-

Gerald Ford

tuosius Rūmus po didelių nesutarimų su tuometiniu prezidentu Andrew Jackson.

Prezidentas Niksonas, apgailestavęs S. Agnew netekimą kaip asmeninį nuostolį, pasirinko naujuoju viceprezidentu G. Ford su 25 metais darbo stažu kongrese.

Pristatydamas kandidatą G. Fordą, pažymėjo, kad su šiuo žmogumi atėjo patis laikas Amerikai turėti stiprią ir efektingą vadovybę.

PREMJERO TRUDEAU VIEŠNAGĖ KINIJOJE

Premjero Trudeau vizitas nieko nesiskiria nuo

Egipto prezidentas Sadat apžiūri karo frontą

vizitų kitų vakarų vyriausybės lyderių. Kanados premjero ir Kinijos Chou En-Lai pasikalbėjimai po kiekvieno susitikimo praeina vis šiltesnėje ir draugiškesnėje nuotaikoje, o kaip ir kitiems svečiams, rodomas revoliucinis baletas ir ši kartą Kanados delegaciją įtikinėjo savo komunistinės teorijos "neklystamumu". Pasitarimų metu premjero Trudeau pažadas pasirūpinti emigrantų reikalais, žurnalistų nuomone, sudarė sunkumų tarp abiejų pusių. Namanoma, kad komunistai sutiks padaryti nuolaidų sujungiant išskirtas šeimas, bet beveik yra tikra, kad Ottawa leis atidaryti kiniečių pageidaujamą konsulatą Vancouvertje.

KUBIEČIAI KARŠČIUOJASI

Kubos užsienio reikalų ministras su savo sėbrais bandė smurtą J.T. Generalinėje Asamblėjoje prieš Čilės ambasadorių. Tačiau įsikišus kitų tautų delegatams visą kubiečių akciją baigėsi tik kelių mažodžiais ir grumojimais Čilės ambasadoriaus adresu. Urugvajaus ambasadoriaus žodžiais tai buvęs gangsteriškas incidentas o Nicaraguvos ambasadorius pareiškė Asamblėjai, kad tai buvo kubiečių grąsinimas nužudyti Čilės ambasadorių.

PAGALBA IZRAELIUI

Gautomis žiniomis iš New Yorko čia įvairių žydų organizacijų yra sukelta apie 128 mil. dol. pagalba Izraeliui.

STIPRINA DIPLOMATINIUS RYŠIUS

Lenkijos vyriausybė savo pasiuntiniu prie Bonnos vyriausybės paskyrė vyriausią "Polityka" laikraščio redaktorių Feliks Rakowski, kuris skaitomas artimu žmogum komunistų partijos vadui Gierekui.

NUKENTĖJO DU T.V. DARBUOTOJAI

Du televizijos filmotojai buvo apmušti nežinomų asmenų, kai jie norėjo nufilmuoti laiduves gangsterio sūnaus Leonard Vairo. Areštuotas vienas žmogus ir kiti ieškomi.

Leonard Vairo 23 metų buvo rastas apdegintas iš mašinos išmestas lafonas. Vėlionio tėvas Paul yra žinoma gangsterių figūra Amerikoje. Jis praeitais metais buvo įsivėlęs į įstatymais draudžiamą telefoninių pasikalbėjimų sekimą.

JAUNIAUSIA NUSIKALTĖLĖ

Škotijos mažoji gyvenitoja Mary Cairns, kuri yra tik 9 metų skaitoma jauniausia modernių laikų kriminaline nusikaltėle.

Mary Cairns, besiginčydama su savo drauge vienuolikmete Morag Brown nudūrė ją peiliu.

GIRTUMO PASĖKOJE

Denis Legault rastas kalnu po to, kai devynias valandas tavernoje gėręs alų išvažiavo ir užmušė 25 metų jaunuolį prie Dorval greitkelio sankryžoje. Tad laike šešių mėnesių minėtoje sankryžoje yra žuvę 5 žmonės. Tai iššaukė gyventojų protestus ir demonstracijas, kurių metu buvo reikalaujama imtis priemonių pėsčiųjų apsaugojimui.

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

Materialiniu požiūriu nesame stiprūs, bet dvasiniu bei tautiniu susipratimu dažnai esame statomi pavyzdžiu kitiems. Nekartą sutiktas, gal ir gausesnės tautybės atstovas, prasitaria: Gerai jums lietuviams kultūriniai veikti, kad jūs esate vieningi. Veik visoje kolonijoje turite savus tautinius namus, visi sutartinai siekiate ir laimite užsibrėžtuosius tikslus. Po tokių pasakymų verta susimąstyti... Dievuliau, kad taip būtų.

Tenka stebėti, kaip kuriose didesnėse lietuvių kolonijose įvairūs klubai, jaunimo centrai, kultūros namai ir kitokiais pavadinimais pastatūs. Kalkur šie pastatai egzistuoja daugelį metų ir yra atlikę nemažus lietuvių išlaikymo uždavinius. Veik be išimties tokios nuosavybės tvarkosi bendrovių pagrindais ir šlandien savus kapitalus yra pakėlusios į daug tūkstantines vertybes. Bendrovės, kurios nėra susirišusios su jokiais tarptautinėmis organizacijomis, neturi pavojaus nustoti nei pastatų nei kapitalų. Savąją ekonominę veiklą jos apsprendžia pačios, krašte veikiančių įstatymų ribose.

Žvelgiant į Toronto Lietuvių Namus, tenka stebėtis. Veik pačiame miesto centre, prie geriausio magistra linijų gatvių, gana gausiai lietuvių apgyventame rajone, 1573 Bloor gatvėje, stovi imponuojantis

didelis pastatas. Pakeltes savąją paskirtį, išorinę ir vidaus struktūrą, prisigė pavadinimą — TORONTO LIETUVIŲ NAMAI.

Šiuo metu čia eina į pabaigą, nemažai lėšų reikalaujantieji pertvarkymo darbai. Iš planuotojų sužinome, kad čia bus keletas mažesnių salių, kurios galės veikti atskirai, viena nuo kitos nepriklausomai, arba galės būti sujungiamos pagal reikalą. Didžioji, pagrindinė salė su erdvia scena, balkonais ir šonine sale galės talpinti per tūkstantį svečių. Moderniškai įrengiamos virtuvės, šaldytuvai, prekių sandėliai, prausyklos ir kiti patogumai. Beto, patalpos numatytos lituanistiniam muziejui, bibliotekai, skaityklai, pensininkams, archyvu ir t.t. Nenorėję klysti tvirtinant, kad tokios apimtys lietuviškas pastatas bene bus pirmas Š. Amerikos žemyne.

Šiuo metu L. Namų B-vės v-bai pirmininkauja ir didelę dalį rūpesčių neša ekonomistas Jurgis Strazdas. L. Namų moterų sekcijai vadovauja niekad nepavargstanti, darbščioji veikėja p. J. Škrebutėnienė.

Rūpesčiai nėra užsibaigę. Tikslui užbaigti, reikalinga visuomeninė talka. Iš atsisaukimo, kuris buvo platinamas visuomenėje skaitome: "L. Namų statybos darbai eina į pabaigą. Kredito Kooperatyvas PARAMA jau naujoje patalpoje — L.

TAIP ATRODYS ĮRENGTI TORONTO LIETUVIŲ NAMAI Projektas arch. Alfredo Kulpavičiaus

IR GERA, IR BLOGA... nuomonės, laiskai, atgarsiai

LYG TAI NUSISKUNDIMAS...

NL 38 nr. vedamuoju nusiskundžiama laikraščio finansinę padėtį. Būk svyruoja laikraščio pagrindinis pajamų šaltinis — prenumeratų apsimokėjimas. Kad esama net po keletą metų atsilikusių ir supratau, kad yra ir tokių, kad amžinai atsiliko... Atseit, numirė ir skola paliko. Stebiuosi, kaip tai galėjo atsitikti? Kodėl jie atsiliko po ke-

Namuose. Darbams įvykdyti reikalingos lėšos. Kad L. N. užbaigiamieji darbai nesutrukdytų, paskolinkime L. Namams, pirkdami L. Namų paskolos lakštus. Paskola yra garantuota L. Namų morganų, ir neš 8% palūkanų. Visi, kad ir po mažai skolinami, lengvai sudėsime reikiamas lėšas." Atsisaukime taip pat kviečiamas lietuviškas jaunimas — Lietuvių Namai reikalingi jaunimo, o jaunimui reikalingi L. Namai".

Didieji darbai užbaigti. Dabar, ir tik dabar yra atėjęs aukščiausias laikas pademonstruoti ano sveitintaučio pasakymą: "jūs, lietuviai esate vieningi..."

Nuoširdžiai linkėtina, kad šie L. Namai demonstruotų mūsų vieningumo prasmę, o jiems paskolinamas centas teliūdija jaunoms generacijoms ilgiausio išsilikimo — išlikimo tikslą.

L. Girinis

lis metus ir kodėl laikraščio administracija iš jų nereikalavo apsimokėjimo? Nugri ir jiems mirus, kodėl neįimama priemonių jų prenumeratų ar kitokias skolas išleškoti? Juk jei liko jų turtai, o ir jų šeimos, tai toks klausimas neturėtų būti komplikotas. Nejau gi velionių šeimos būtų tokios nenuširdžios, kad leistų savo mirusius tokiu negarbiu reikalu gyvims minėti? Kai kas metai užsimokunevienam laikraščio prenumeratą, tai siūlau ieškoti efektingesnių priemonių delsimams. Kodėl negalėtumėte paskelbti tokių pavardes, kai matote uždelsimę blogą valią arba ir po mirtinės skolas? Tuomet vieniems būtų valzdas priminimas apsimokėti, o apie antrus ir mums skaitytojams būtų įdominga žinoti tokių "biedniokų" paliktas skolas spaudai.

Jonas Jurgelis
Toronto, Ont.

Prierašas: Administracija jūsų siūlymą atiduos svarstyti laikraščio vadovybei. O kas link jūsų klausimo tokių skolų užsilikimo tai primename, kad tokių skolinkų kartotekoje primarginta priminimų įrašais, kuriuos kiekvienas gauna mokesčiu atsilikęs. Be to, daugelis prenumeratorių prenumeratas moka už kelis metus į priekį arba už praėjusius, tai sunku būtų nustatyti blogą valią. Bloga valia pasirodo tik

tada, kada giuntinėjimą reikia nutraukti, o skola lieka neapmokėta.

Dėl pavyzdžio spausdiname sekančio prenumeratoriaus laiską, kurioje nesimato blogos valios, bet finansinė prasmė nemalonu, o reikia daryti vienokią ar kitokią sprendimą.

NL.

Didž. Gerb. Administratoriaus,

Žinau, kad mano prenumeratorą yra neapmokėta, net už du metus. Nes liga mane čia privertė atsigulti į ligoninę, ir turėjau 3 operacijas. Išbuvaug ligoninėje virš 3-jų mėn. mano draudimai jau senai pasibaigė, nedirbu, ir senatvės pensijos negaunu, nes esu tik 58 metų. Ir dabar gyvenu iš miesto šalpos (Welfare), beto turėčiau važiuoti du sykį per mėn., pasitikrinti tą žmonijos pabaia vėžio ligos simptomus... O gi viskas nežmoniškai pabrango, nuoma ir maisto (mėsos), produktai pakilo visoje Kanadoje, ir vis dar brangsta. Tai iš tos ubagiškos šalpos nei centas ne atlieka kitiems reikalams... Tikiu, kad dėl vieno "žydo" bus jomarkas vistiek... Čia dabar priklausys nuo jūsų katalikiškos sąžinės, galite ir sustabdyti siuntinėti man "NL" laikraštį ne verksiu! — O ką gi padarysi vargšas žmogelis... Mano pašlijusiai sveikatai daktarų nėra. Taip pat lieku šitą reikalą jūsų

(Nukelta į 12 psl.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS — NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje — \$7.50, visur kitur — \$8.00. Rėmėjo prenumerata — \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonei. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija irleidykla neatsako.

SKAUSMINGA MIRTIS KULTŪRAI

PABALTIEČIAI, NEJAUGI IR MES TYLĖSIM?!

Juozas Lukošius

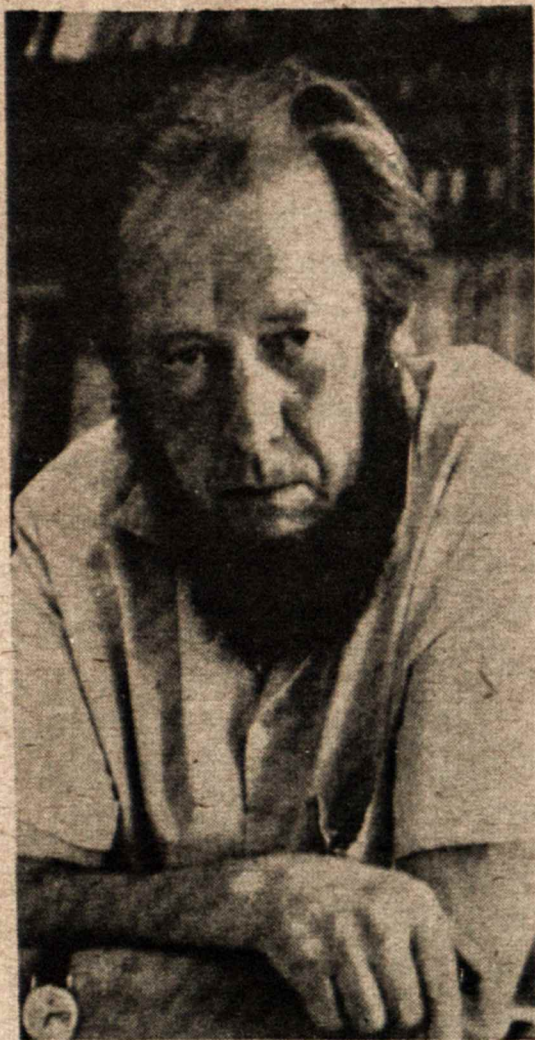
Vis liūdnėsnės žinios pasiekia mus iš pavergtos tėvynės, rytų Europos ir pačiosios Sov. Sąjungos apie rusiškosios komunistų partijos pasiryžimą užslėpti bet kokią laisvą žodį ar mintį mokslininkų, rašytojų ar menininkų tarpe.

Nutilo jau "Samizdat" pagrindžio laikraštis, kuris pasiekdavo net laisvąjį pasaulį. Rašytojas Yakir palūžo po gadintų tardymų našta. Istoriakas Amalrik vėl laukia naujo telimo.

Ši intelektualų "nutildymo" ofensyva vyksta įvairiais frontais: intimizacija ir represijos. Mokslininkams, rašytojams, kurie išdrįsta kalbėti apie kūrybinę laisvę, nevienam išvykus į užsienį, nebeleidžiama sugrižti į tėvynę. Todėl ir Solzhenitsyn nevažiavo į Stokholmą priimti jam skirtos literatūros Nobel premijos. Kitų keliai yra kalėjimai, Sibiras, bepročių namai.

Intelektualų likimas dar pasunkėjo nuo š/m. gegužės 29 d., Sov. Sąjungai įstojus į universalinę copyright konvenciją nariu, per ką jie užsigarantavo, kad jokia knyga, neleidžiama Sov. Sąjungoje, nebūtų spausdinama užsienyje. Taigi, slapta atvežtų rankraščių nebeskaitys vakarai.

Kokios gi yra visos to priežastys? Pirmiausia, turime neužmiršti, kad Sov. Sąjunga šiuo metu įeina į sąlytį su vakarų ekonominiu ir technologiniu pasauliu ir kad, užkirtus kelią bet kokiai vakarų kultūros infiltracijai, namų fronte sustiprino represijas. Bet ar ne paradokšas, kai iškilmingai pasirašinėjamos "kultūrinio bendradarbiavimo" sutartys? Toliau, po įvykių kaip Čekoslovakijoje, Budapešte, ar Kaune, šiandien nebėra marksistinės filosofijos kaip tokios nei viename rytų Europos krašte, kuris dar save ir vadintų marksistiniu kraštu. Net pačioj Sov. Sąjungoje marksistinė-le-

SOLZHENITSYN

ništinė ortodoksija užleidžia vietą daugiau pragmatinėm tendencijom. Todėl komunistų partija, praradama ideologinius pagrindus iš savo kojų, ir kai jai beliko tik nuoga durtuvų jėga išnaudojamų masių dominavimui, bijosi kiekvienos pasireiškiančios laisvės kibirkštėlės, kuri gali tapti nebeužgydoma stigma.

Mes visi, atrodo, klydome, manydami, kad gyvenimo lygio pakėlimas ar prabangos gėrybių pagausėjimas automatiškai pastūmės žmones reikalauti daugiau politinės ir kultūrinės laisvės.

"L'Esprit" žurnalo redaktorius štai kaip analizuoja šią problemą. Nepilnai industrializuotose kraštuose štai kas tikrovėje įvyksta: prabangos gėrybių pagausėjimas, kaip televizija, auto ir t.t., sunaikina kaimą, kaip tradicinį kultūros šaltinį ir jį pakeičia, ką mes vadiname čionai "masių kultūra". "Šitokioje situacijoje, bet kokiu gyva kultūros forma neišvengiamai susikerta su "establishment" - valdančiaisiais sluoksniais, nežlūrint kokios linkmės šis "establishment" bebūtų: marksistinis, krikščioniškas, liberalinis ar "pop" ir kovoja ypatingai prieš bet kokią žmogiškojo proto ir visų jo gyvenimo sustandartinizavimą". Šį procesą

mes vakarai, išgyvename šiuo momentu visu pilnumu ir intensyvumu, kai Sov. Sąjungoje ir rytų Europoje pasireiškia dar tik pirmieji ženklai.

Ši konfliktą mes šiandien turime priimti kaip natūralų fenomeną. Es-mėje jis yra tas pats ir vakaruose ir vadinamuo-se "marksistiniuose" kraštuose. Tik "establishment" reakcija šiame konflikte rytuose ir vakaruose yra diametraliai skirtinga. Mes čia, vakaruose, valstybės gyvenime giname "išsienėjusias vertybes" respektuodami ir garantuodami kiekvienam asmeniui prigimtąsias teises, gi rusiškoji komunistų partija tam panaudoja terorą. Ten intelektualams, kurie išdrįsta reikalauti nors minimalių laisvių, be ko neimanomas joks kultūros išsiskleidimas, teduodamas toks pasirinkimas: tyla, kalėjimas, bepročių namai, tremtis arba savižudybė. Ir tą mes laisvėje gyvenantieji smerkiame!

Istorija pilna pavyzdžių, kur maža saujelė intelektualų, remiama plačiųjų masių išdrįso pakelti balsą prieš galin-gas tyranijas. Neužmirškime vieno, kai tautos garbė arba jos egzistencija yra pavojuje, kai žmogus pajunta, kad jam yra atimtos minimalinės žmogiškosios laisvės, plačioji visuomenė be-kompromisiškai remia intelektualus tokioje kovoje.

Mes, vakarai, labai daug kalbame apie laisvą žodį, gal net paramą intelektualams kovoje už kūrybinę laisvę komunistiniuose kraštuose, bet kiek mes tikrovėje padėjome jiems?

Amerika, už keletą milijonų bušelių grūdų nupirko keletui žydėlių laisvę išvykti iš sovietų į Izraelį. O daugiau?... Europoje, Prancūzija irgi neišdrįsta ištarti atviro žodžio. Gal hipokritiškiau, prancūzų komunistų partijos laikysena, kuriai priklauso ir keletas žymių intelektualų.

Jie tyli kaip žemė, nors gal ir nelabai patinka, kai jų kolegos už laisvą žodį nešami į bepročių namus, ar Sibiro taigas. Tyli šiandien ir vakarų Vokietija.

Labai taikliai "L'Esprit" žurnalo redaktorius apibūdina kultūrinę padėtį šių dienų Europoje: "Europa tyli ir leidžia skausmingai mirti kultūrai. Europoje vėl kvepia Miunchenu!"

Ką reiškia Miunchenas, aš tiklu, visi žinome. Tarp 1933-38 m. Hergnojo rudosios partijos pakūrti laužai literatūros, meno ir mokslo veikalams, kuriuose partija išvelgė nors kiek "negryno" kraujo įtakos. Taigi, rasės vardan čia buvo įvykdytas didelis kultūrinis prasi-kaltimas. Patys vokiečiai to laikotarpio įvykius pavadino "Kulturschande" - kultūrinė gėda. Vakarų pasaulis tylėjo.

Šiandien, rusiškosios komunistų partijos, vykdomas kultūrinis prasi-kaltimas yra dar platesnio masto negu anuomet. Tas apima pusę Europos. Ir šiandien sunaikinami ne tik mokslo ir literatūros veikalai, kuriuose atsispindi nors kibirkštelė laisvės idėjos, bet ir patys veikalų autoriai. O Vakarų krikščioniškosios kultūros pasaulis tyli kaip ir anuomet.

Vakarų pasaulis pasidalinęs, kai kalba eina, kokios gi galėtų būti efektyvios priemonės pasipriešinimui prieš šį kultūrinį genocidą. Ir tai nenuostanu, Vakaruose yra dar žmonių, kurie tik kad tylint apie šį kultūrinį ge-

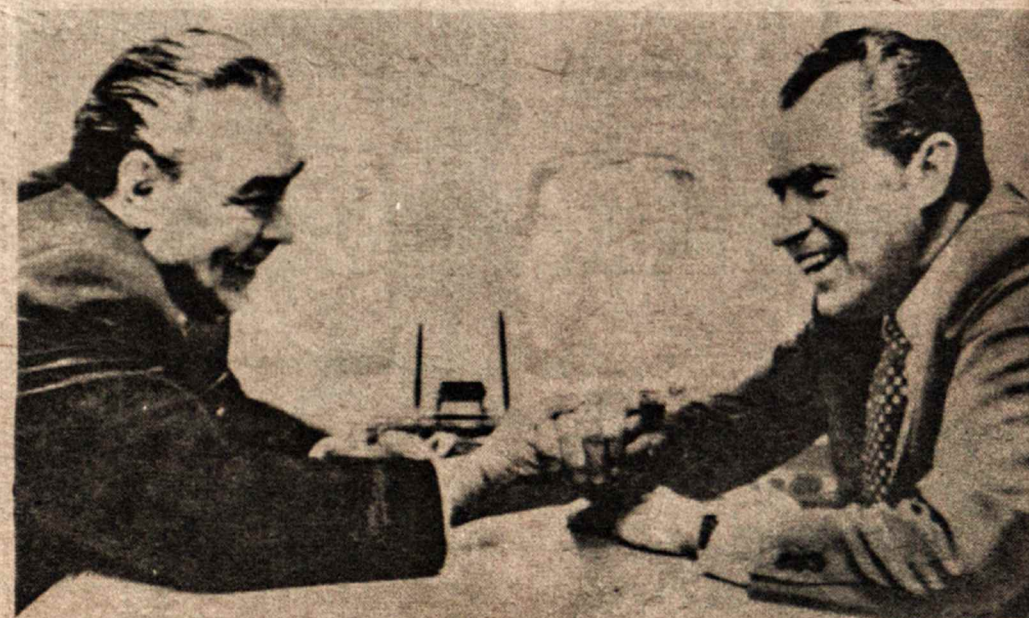
nocidą Pabaltijoje, ryt. Europoje ar Sov. Sąjungoje, bus tuo išvengta atominio konflikto. Bet kas gali tvirtinti, kad pašalinus pasaulyje atominio karo pavojų, Sov. Sąjunga pasuks liberališkėne linkme? Arba, kas gali užgarrantuoti, kad vakarų dabar glūdoma ir teikiama finansinė ir technologinė parama nebus dar agresyvesnė prieš vadinamus "disidentus", kai tik pasijus Sov. Sąjunga atsipalaidavusi ir nebereikalinga tos vakarų paramos?

Taigi trumpai, vakaruose vyrauja dvi nuomonės. Vieni mano, kad vakarai šiuo momentu turėtų išvymtyti prieš Sov. Sąjungą ekonominį spaudimą ir boikotuoti bet kokią kultūrinį bendradarbiavimą. Kiti, kad kontaktas reikalingas, nes per tai imanoma įnešti nors kiek laisvės mintis t.y. vakarų kultūros, kurios kertinis akmuo yra žodžio ir religijos laisvė, respektas žmogui ir jo kilnumui, į sovietiskąją sistemą ir padaryti vakarų opinijai nors kiek jautresnius raudonosios partijos vadus.

Atrodo, vakarai pasirinko antrąjį kelią. Istorija teparodys kas buvo teisingas. Bet, šiuo momentu, Sov. Sąjunga tėra suinteresuota tik apie prekybą ir technologinę paramą, bet apie bet kokią kūrybinę laisvę rašytojams ir mokslininkams nesileidžia visai kalbėti su vakarais.

O mes, pabaltiečiai, kurių tėviškėse šis kultūrinis genocidas vykdomas istorijoje nežinomu mastu ar galime tylėti? Mes turėtume pakelti balsą visame pasaulyje prieš šį barbarišką pasikėšinimą. Turime daryti viską, kad

(Nukelta į 9 psl.)

VAKARŲ PASIRINKTAS KELIAS - BICULYSTĖ...

LIETUVIŲ KULTŪROS UGDYMAS

1. Seimas, būdamas nuomonės, kad kultūrinė kūryba yra viena iš ryškiausių tautinės sąmonės išraiškų, konstatuoja, kad Lietuvoje dėl svetimos okupacinės prievartos laisvas mokslinis tyrimas ir kultūrinė kūryba nėra galimi, o kai kurios tautinės vertybės slopinamos bei naikinamos.

2. Seimas didžiuojasi Lietuvos kūrėjų bei mokslininkų kūrybinio gajumu, kuris įstengia prasiveržti ir pro svetimus varžtus, todėl siūlo puoselėti ryšius tarp lietuvių, gyvenančių išsivijoje ir tėvynėje, remiant kūrybines pastangas ir keičiantis kūrybiniais pasiekimais.

3. Santykiuose su gimtojo krašto lietuviais reikla pasitikėti savo sąmoningumu, sąžinės jautrumu ir tautinės garbės suvokimu.

3. Seimas kviečia visus tautiečius stengtis, kad laisvajame pasaulyje esančios mokslo akademijos, institutai ir kitos kultūrinės institucijos, su kuriomis jie turi ryšių, remtų, skatintų ir organizuotų mokslinį tyrimą ypač tų sričių, kurių objektyvus tyrimas yra varžomas Lietuvoje.

4. Seimas taip pat ragina lietuvių šeimas diskutuoti su savo priaugančiais karta lietuvių kultūrinės kūrybos laimėjimus, supažindinti ją su lietuvių mokslo ir kultūros darbais ir savo namuose nuosekliai didinti kultūrinės kūrybos veiklą knygyną.

5. Seimas labai vertina asmenis ir organizacijas savo kūryba, švietimu bei materialine parama keliančius laisvajame pasaulyje lietuvių kultūrinį lygį.

6. Seimas siūlo, kad pajėgesnės Kraštų Bendruomenės skatintų ir materialiai remtų meninčių bei literatūrinių vienetų išvykas į tuos kraštus, kur lietuviškos jėgos yra silpnesnės. Taip pat

pagal galimybes skirti stipendijas jaunuoliams, norintiems studijuoti li-tuanistiką Šiaurės Amerikoje.

7. Seimas kviečia atskirų Kraštų Bendruomenių vadovybes ap-svarstyti, kokius konkrečius už-davinius ryšium su šio Seimo nutarimais jos ryžtasi atlikti.

LIETUVIŠKASIS ŠVIETIMAS

1. Seimas, turėdamas galvoj pagrindinį šeimos valdmenį lietuvių bei jau-nojų kartoj įdiegti ir iš-laikyti, skatina tėvus:

a. vartoti namuose lie-tuvių kalbą;

b. mokyti namuose vaikus lietuviškai skaity-ti, rašyti, prieš leidžiant juos į viešąsias gyvena-mojo krašto mokyklas;

c. organizuoti ir leisti vaikus į liet. vaikų dar-želius, mokyklas, jaunimo ansamblius, organizaci-jas, vasaros stovyklas;

d. prenumeruoti vai-kams "Eglutę", jaunimui "Atelti", "Skautų Aidą", "Pasaulio Lietuvių Jauni-mą" bei lietuviškus lai-kraščius;

e. pirkti vaikų ir jau-nimo skaitybai liet. kny-gas.

2. Turėdamas galvoj pačios Lietuvių Bendruomenės valdmenį bei pa-reigas lietuviškojo švie-timo reikalu, skatina LB Kraštų Valdybas ir švie-timo institucijas;

a. organizuoti ir viso-mis išgalėmis remti kraštų liet. mokyklas, or-ganizacijas, sportą, sto-vyklas bei rūpintis moks-lo priemonių / knygų, plokštelių, skaidrių / lei-dimu, tobulinimu ir pa-skleidimu;

b. plėsti bendravimą su kituose kraštuose vyk-domu liet. švietimo dar-bu, siunčiant instruktorius padėti praveisti kursus / lietuvių kalbos, tautinių šokių ir kt. / bei atsikvie-čiant kitų kraštų jaunimo atstovus į savo rengia-mus kursus, studijų sa-vaite, vasaros stovyklas;

c. paskubinti tempu parūpinti namų skaitybai liet. knygų tiek jaunimui, tiek ypačiai vaikams, skelbiant ir vykdant kny-goms ruošti ir leisti penkmetinius planus bei vėjus;

d. skubiai ruošti leid-i-nius, kurie būtina reika-lingi mūsų jaunuomenės lietuviškam žodynui plė-s-ti;

e. skatinti baigusius li-tuanistines mokyklas tęs-ti savo lituanistinį lavi-nimąsi pedagoginiuose kursuose, siekiant litua-nistinių mokyklų mokyto-jo kvalifikaciją.

DĖMESYS LIETUVIŲ JAUNIMUI

Seimas ypatingą dėme-sį skiria lietuvių jauni-mui, jo organizacijoms, spaudai ir kitiems jo sie-klams. Skatina jaunimą įsijungti į tautinių šokių, dainų ir meno ansam-blius, sporto klubus, ideo-logines jaunimo organiza-

Tėv. JONAS KUBILIUS, SJ

PIRMOS METINĖS TEVUI JONUI KUBILIUI
[MONTREALI SUGRĮŽŪS]

Įvairios sukaktys yra progos susitoti ir pagal-voti apie įvykius ir žmo-nes, kuriuos minim.

Šiuo atveju, vienu metu sukaktis nuo Aušros Var-tų ikūrėjo Tėvo Jono Ku-biliaus sugrįžimo Mon-trealin, yra miela proga prisiminti visą eilę išgy-venimų ar nuotykių, pas-a-kotų paties Tėvo Kubi-liaus ar asmenų arčiau jį pažinusių.

Visi žinom, kad Tėvas Kubilius yra žemaičių krašto sūnus. Jis tuo di-džiuojasi ir jokia kaina nepasiruošęs ištautėti. Jis ir nuo altoriaus kvie-čia parapijiečius Devinti-nių šventėj eiti procesi-joj "į rinkį" apie bažnyčią.

Jo giminaitis Mykolas Lukošius su dideliu nuo-širdumu prisimena Tėvo Kubiliaus tėvus ir visą

cijas / atėtininkus, skau-tus, vyčius, neolitanus, šviesiečius — santariečius ir kt. /, dalyvauti stovyk-lose ir lankyti lituanisti-nes mokyklas.

Taipgi Seimas prašo jaunimą ugdyti tautinį so-lidarumą jaunimo organi-zacijų tarpe ir tikisi, kad jaunimas su nauja ener-gija, naujais metodais ir naujai išgyta patirtimi bei jaunatvišku ryžtu tęs vyresniųjų pradėtus dar-bus, gausiai stodamas Lietuvos Bendruomenės gretas ir vieningai siek-damas mūsų visų bendrų tikslų įgyvendinimo.

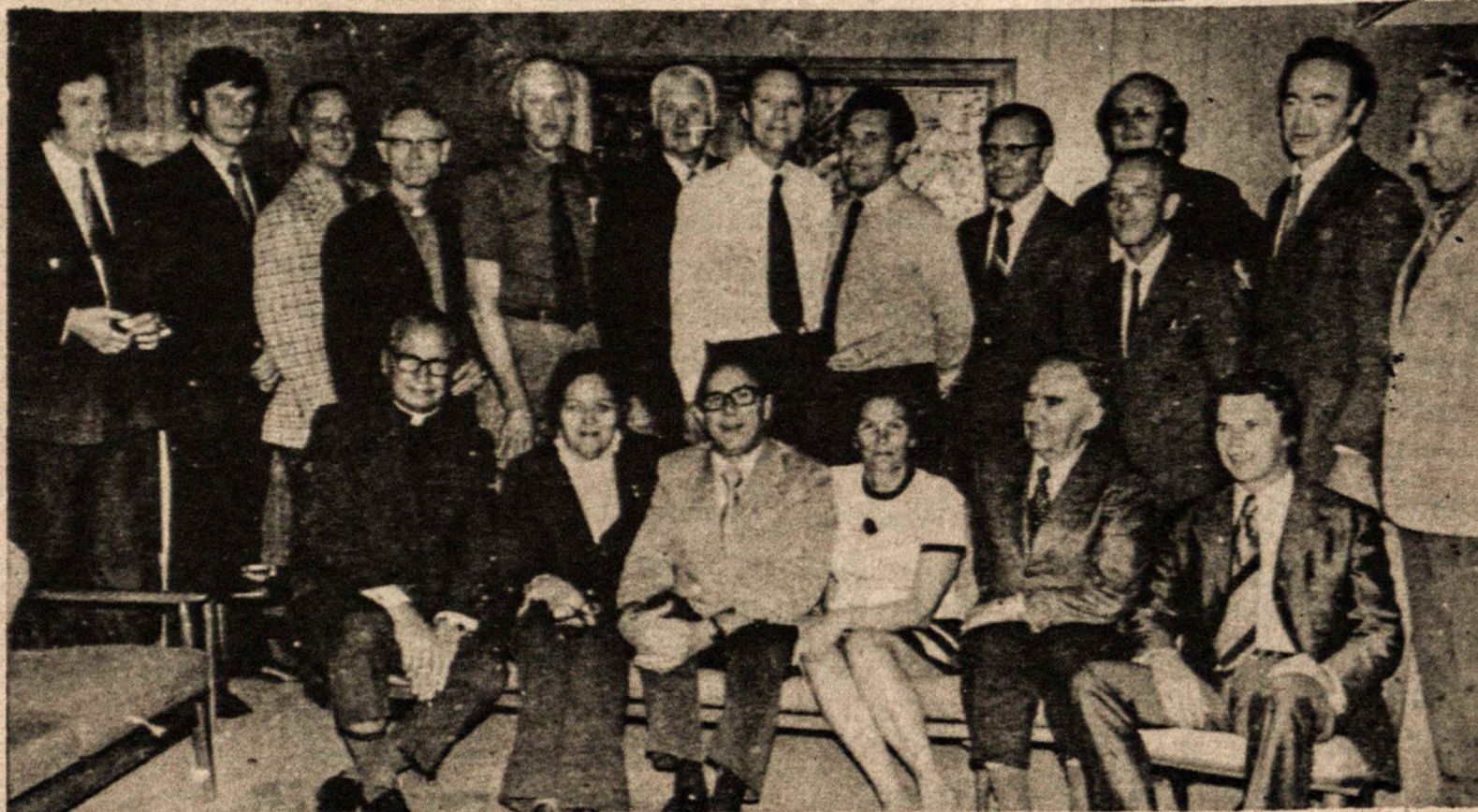

Tėv. J. Kubilius, SJ

šeimą kaip labai teisingus ir gerus žmones. Tai bu-vo pasiturintys ūkininkai, bet savo gerumu, kuklumu ir nuoširdumu buvo užsi-tarnavę pagarbą ir res-pektą visoj apylinkėj. Šypsodamasis prisimena Mykolą Lukošius, kai vos, tik pradžios mokyklą pradėjęs lankyti, Tėvas Kubilius perspėja už save gerokai vyresnį gimina-i-tį abiemis einant per le-dus nešančią upę "būk at-sargus — pavojinga — ne-įkrisk!". Anot jo, Tėvas Kubilius buvo protingas, gabus ir turėjo savo vi-sos šeimos paskatinimą mokyti.

Taip jis, beganydamas karves, ruošėsi egzami-nams į gimnaziją. Tėvui atrodė, kad reikia dar vienos vasaros pasiruo-šimui, o sūnus Kubilius nutarė, kad jis geriau jau negalys pasiruošti. Nieko tėvams nesakęs, nuvažia-vo į skuodo miestelį, ap-sistojo pas pažįstamą žy-delį, kuris mielai, nieko neklausęs priėmė, nes "savime buvo aišku", kad tėvų slūstas, ir bus atšilyginta. Nuėjo laukti egzaminų ir išlaikė į tre-čią klasę (metais aukščiau negu ruošėsi). Tada, žino-ma, suėmė baimę, kaip tėvams paslaidinti ir ką jie saks, kad visa pada-rė nieko jiems nesakęs.

Tėvo Kubiliaus sugrį-žimas tėviškėn atostogų metu būdavo įdomūs iš-gyvenimai kaime pagili-

PLB naujosios valdybos susirinkimas su užsienio atstovais. Iš kairės (sėdi) kun. J. Borevičius, F. Sliesoraitienė (Brazilija), PLB pirm. B. Nainys, B. Nainienė, Vl. Venckus (Venecuela), A. Bazan. Stovi: dr. A. Sliesoraitis (Brazilija), R. Kasparas, St. Džiugas, kun. P. Gavėnas (Brazilija), Zef. Juknevičius (Argen-tina), J. Lukošius (Vokietija), A. Mičiūdas (Argentina), St. Kasperas (Anglija), J. Šlajus, J. Lukoševičius (Brazilija), H. Gavronskas (Venecuela), Z. Juras (Anglija) ir K. Dočkus.

kūstams gimnastikoms ir draugams, o ne vienam tai būdavo gyvas pavyzdys ir paskatinimas mokytis.

Daug ir įdomių atsitikimų ne viena proga pasakoja Tėvas Kubilius iš savo gyvenimo Prancūzijoje, o ypačingai vokiečių okupacijos metu.

Tėsingas ir labai humaniškas, ir kūrė būdumą, jis neišsijungia iš gyvenimo ir neužsidaro klebonijos ar vienuolyno sienose. Jis angažuojasi ir išgyvena visa, kas tuo metu vyksta gyvenime. Jis padeda slapstyti po grindyse veikiantiems prancūzams, jis padeda jiems įgyvendinti įvairius planus, jis, pavojun pakliuvęs, bėga slėptis į kalnus, ar, pagautas ir vežamas, krenta iš traukinio su kitais likimo draugais, kad galėtų kitus perspėti ir daugiau padaryti.

Vėliau, po karo, atradęs baisius žiaurumus belaisvių stovyklose, Tėvas Kubilius atranda būdus ir priemones iškelti neteisėną elgesį tų pačių prancūzų ir padėti kenčiantiems belaisviams.

Nenuostabu, kad kur Tėvas Kubilius begyvena, jis susidaro begales nuoširdžių draugų, su kuriais ryšiai pasidaro amžini. Neperdedu, sakydama amžini. Šią vasarą teko matyti susitikimą su jauna paryžiečių šeima, kurie buvo vos penkių metų vaikai, kai Tėvas Kubilius išvažiavo iš Paryžiaus. Jie aplankė jį, kaip savo didžiausią gimnastą, su kuriuo būtų augę ir buvę kartu visą gyvenimą. Matyt jų tėvams "Père Kub" turėjo būti be galo artimas ir gyvas žmogus, kad nežlūrint tų visų dvidešimt ir daugiau nesimatyto metų, jų sūnus susitikto ir, atrodo, lyg jie niekad nebūtų išsiskyrę.

Kitas tikrai jaudinantis pavyzdys yra prancūzo gydytojo, kuriam Tėvas Kubilius padėjo karo metu. Šis didelis širdies specialistas, sužinojęs apie Tėvo Kubiliaus sveikatos sugalavimus, kas metalo avo atostogų metu atvažiavęs Amerikon pasikviečia Tėvą Kubilių nuodugniai patikrinti

ir reikalingam sveikatos aplopymui.

Tėvas Kubilius turi savyje kažkokią pasitikėjimo ir tikrumo jėgą. Kai prisimenam tuos visus nuotykius ir įvykius kurlant ir statant Aušros Vartų bažnyčią, nenuostabu, kad daug kam tie jo tikri išgyvenimai skamba lyg ir netikrai, beveik anekdotiškai, nes tai per daug ypatingi atsitikimai.

Visi žinom, kad Aušros Vartų parapija gavo iš Arkivyskupijos leidimą bažnyčiai statyti, teturėdama vos keturis ar penkis tūkstančius banke. Kardinolas Leger, suprasdamas Tėvo Kubiliaus rūpesčius, parašė palaiminimo ir paskatinimo laišką parapijiečiams. Nuėjęs į kitą arkivyskupijos skyrį su tuo laišku, Tėvas Kubilius gauna ir oficialų leidimą ir beprocentinę simbolinę paskolą gerai pradžia ir padrasinimui.

Lygiai tokia pat netikėtina istorija buvo ir su 90,000 dol. paskola iš vieno Verduno prancūzo prekybininko. Sunku patikėti, kad nuėjęs pas krautuvininką paslaikinti dėl senokai neužmokomos skolos, išsikalbėjęs ir išsipasakojęs savo vergus ir rūpesčius apie kurią parapiją, staiga gauna netikėtą pasiūlymą paskolyti reikiama sumą paskaiškai lengvomis sąlygom (3%). Dar didesnis nustebimas, kad atėjęs sekandčią dieną gauna mažą čekmodanėlį su 90,000 dol. be liudininkų, be legalių dokumentų. Nenuostabu, kad nuėjęs į banką su tuo čekmodanėliu, tarnautojai netiki ir klausia "Pardon", ir tik pakartojus, kad jis atnešęs padėti 90,000 dol. greitai nuveda Tėvą Kubilių į atskirą direktoriaus kambarėlį — saugesnę vietą panašioms operacijoms.

Dar daug ir įvairių prasmingų nuotykių būtų galima prisiminti iš Tėvo Kubiliaus gyvenimo, kurlant Aušros Vartų parapiją.

Žinom, kad išvykęs iš Montrealio Chicagon, Tėvas Kubilius vadovavo ir praplėtė Jaunimo Centro statybą, kur reikėjo sukelti daugiau nei pusės

Taip atrodė Tėvas Kubilius po kovos su žiurkėmis senojoje Willibrord klebonijoje

milijono lietuvių židiniui.

Įdomu, kad visuose savo darbuose Tėvas Kubilius sugeba atrasti nuoširdžių ir neeilinių talkininkų iš įvairių pasaulėžiūrų, pakraipų ir politinių nusistatymo žmonių. Savo asmeniniu gilumu, žmogišku tikrumu ir meile, jis atranda ryšį ir kontaktą su kiekvienu žmogumi. Tą jis pasiekia ne pataikavimu ar perdėta panigryka, bet savo tiesumu ir giliu nuoširdumu. Įdomu, kad iš Tėvo Kubiliaus žmonės priima tiesą, kartais ir nelabai malonią, be užsigavimo ir be pykčio. Jis yra mėgiamas ir laukiamas visokio amžiaus, įvairaus išsilavinimo ir dar įvairresnio luomo žmonių.

Retai kunigo asmenyje gali sutikti žmogų ir kunigą giliausia prasme. Tėvas Kubilius pajėgė savyje harmoningai suderinti tą dvasinę asmenybę Dievo ir žmogaus tar-

nyboje.

Esu tikra, kad visi parapijiečiai džiaugiasi Tėvo Kubiliaus sugrįžimu, bet ne visi pagalvoja, išdrįsta ar moka tą jam išreikšti, parodyti ar pasakyti. Be to, nuo tų kurių mosi metų ir šiandien, praėjo daug metų, pasikeitė parapijos ir parapijiečių veidas, galvojimas, gyvenimas, reikalavimai ir troškimai. Pasikeitęs sugrįžo ir Tėvas Kubilius. Nenuostabu, kad dažnai per šiuos metus jis atrodė vienišas ir paliktas Dievo valiai. Reikia vėl atnaujinti pažintis ir kontaktus ir pradėti galvoti apie naujus ateities uždavinius. O jų gali iškilti daug ir įdomių.

Ar neįdomus atsitiktinumas, kad štai Aušros Vartų parapija atsidurs prie metro durų. Gali tai atrodyti tik paprasta triukšmo ir tereikalingo judėjimo vieta. Gi po visą Montrealį plačiai išsišklaidžiusiems lietu-

viams tai gali būti neeilinė proga sukurti sau lietuviškos židinių ir sukelti naujos lietuviškos gyvybės dvasią. Čia turėtų būti neeilinė proga vidurinėsios ir jauniosios kartos žmonėms rimtai pagalvoti, kaip šią situaciją tinkamai ir realiai išnaudoti. Čia turėtų galvo, visus mūsų jaunos profesionalus ir bendrai jau nuo vaikystės šiame krašte normalų gyvenimą pradėjusius žmones, kurie daug gavo iš šios parapijos, iš šio krašto, kurie naudoja tuo, ką prieš 20-25 metus jų tėvai ir kiti jauni žmonės nauja į šį kraštą atvykę, vadovaujami daugeliu atvejų Tėvo Kubiliaus, sukūrė Naudotis ir tik išlaikyti kitų padarytus dalykus pasidaro statiška ir nuobodu. O kad gyvenimas, nesustotų, reikia angažuoti, veikti, kurti. Nevisada beribis materialinis gerbūvis ar lengvo miešoniškumo persunktas gyvenimas įprasmina žmogaus būtį ir užpildo taip žmogui natūralaus idealo siekimo tuštumą. Nebūtina reikia karc audrų ar depresijų sukeliančias emigracijų bangas, kad įnešti naujo kraujo ir naujos jėgos į pradedančią nykti ar apatijon kristi etninę bendruomenę. Nesinori tikėti, kad sąmoningi ir tokie beribi potencialą turintys jauni žmonės, nenorėtų paimti gyvenimą į rankas ir jį kreipti tokia linkme, kuri būtų pati naudingiausia ir realiausia esamose sąlygose. Kažin ar tie geografinėje aplinkoje vykstantys pasikeitimai neturėtų būti rimtas paskatinimas pagalvoti ką nors naujo ir realaus sukurti ir Aušros Vartų parapijoje. Troškimų, norų ir reikalų yra labai daug: jaunimas, pensininkai, jaunos šeimos, įvairūs mūsų kultūriniai siekliai ir daug kitų minčių sukasi galvoje.

Tėvo Kubiliaus sugrįžimas į Aušros Vartų tenebūna tik dar vienas eilinis pasikeitimas, bet tebūna proga pradėti kitą etapą realios kūrybos, atsiliepianties į naujus paties gyvenimo ir žmonių reikalavimus.

Ir. Lukoševičienė

Aušros Vartų Parapijos bažnyčia Montrealyje.

KETURIASDEŠIMT METŲ — NAUJO GYVENIMO PRADŽIA

Daugeliui žmonių vidutinis amžius yra ženklas pradėti antrąjį veiksmą: imtis naujos profesijos, naujų studijų, žengti į naują gyvenimą.

Keturiasdešimties metų vyrą dažnai apima keisti depresijos priepuoliai.

F. Skotas Ficdžeraldas apie gyvenimą taip yra pasakęs: „Antrųjų veiksmų nebūna“. Gal būt, Ficdžeraldas buvo teisus tuo metu, kai rašė. Tačiau ne dabar. Mūsų laikais vis daugiau žmonių pradeda antrąjį savo gyvenimo veiksmą, turėdami aiškų tikslą ir nepalaužiamą pasiryžimą.

Sie drąsūs atsinaujinimo apaštalai dažnai grįžta į mokyklą ir stengiasi įgyti naują profesiją. Būdamas 43 metų, Losandželo kosminių skrydžių inžinierius Leonas Elderis nutarė įsigyti mokslinį laipsnį ekonomikos srityje. Elderis įstojo į Kalifornijos universitetą. Dabar tėvas jaučia didelį pasitenkinimą, drauge su savo vaikais žiūrėdamas į pažymių knygytes (tai pulki priemonė skirtingoms kartoms suartėti). Jis svaioja apie būsimą savarankišką ekonomisto darbą arba mokytojavimą.

1953 m. vienos oro linijos pilotas Ernestas Genas, turėdamas 42 metus, metė lakūno amatą ir tapo profesionaliu rašytoju. Dabar Genas nusprendė mesti rašyti ir imtis tapybos pirmiausia dėl to, kad jam patinka pasinėri į naujo darbo stichiją. „Baimė sendina mus, — sako jis, — naujoje profesijoje jūs tiesiog nežinote, ko turite bijoti. Jūs vėl jaunas, kūrybingas ir veiklus“.

Nėra abejonės, kad negali būti visiems bendros taisyklės. Nepatenkinti savo veikla vidutinio amžiaus žmonės turėtų pakelti nemėgstamą gyvenimą, tačiau pats faktas, kad žmogus ryžtingai pasuka naują, prasmingą kelią suteikia jam daug vilčių ir energijos. Vis didėjančiam žmonių skaičiui tai reiškia naujo gyvenimo pradžią.

Kažkur tarp mini sijonėlių ir senatvinių pensijų yra didžiulė spraga, kuria taip mažai domisi sociologijos mokslas. Psichologų armijos matuoja

menkiausius neplėniamųjų virpėjimus, gausios organizacijos rūpinasi pasenusiais. Tačiau daugybė vidutinio amžiaus žmonių tebelieka apgaubta nežinios, nors jie — 40–60 metų asmenys — dažniausiai tvarko ekonomiką ir sprendžia lemiamus politikos klausimus.

Be to, medicinos pažanga gerokai nustumė senatvę į šimto metų pusę, ir todėl vidutinis amžius apima vis didesnę žmonių gyvenimo laikotarpį. „Mes jau nebelaukime senels tokio amžiaus žmonių, kuriuos anksčiau laikydavome, — sako prof. B. Noigarten. — Būdami 50 metų, mes iš tikrųjų esame jaunesni, negu buvo mūsų tėvai.“

Noigarten — 52 metų. Ji viena iš pionierių, kurie ryžosi ištirti vidutinio amžiaus žmones, kuriems iki šiol taip mažai dėmesio buvo skiriama. Jos darbai paneigė kai kurias įsigalėjusias neteisingas nuomones apie vidutinio amžiaus žmones.

Nuomonė. Vidutinis amžius prasideda nuo 40 metų.

Faktai. Mokslinio tyrimo duomenys rodo, kad išsilavinusių žmonių vidutinis amžius prasideda daug vėliau, negu fizinį darbą dirbančių asmenų. Darbininkas matuoja savo amžių turima fizine jėga ir todėl gali jaustis vidutinio amžiaus, būdamas vos 35 metų. Protinio darbo žmogus gali pasijusti pasiekęs šį amžių, būdamas gerokai vyresnis kaip 40 metų. „Apskritai, — sako Noigarten, — kuo vėliau žmogus baigia savo studijas ir tampa tėvu, tuo vėliau jis pasiekia vidutinio amžiaus ribą“.

Nuomonė. Vidutinio amžiaus žmonės norėtų vėl būti jauni.

Faktai. Apklausus 100 pasiturinčių vidutinio amžiaus vyrų ir moterų, išaiškinta, kad daugumas nesutinka su tokiu teiginiu. „Mūsų jaunystė nebuvo ypatingai maloni, nes tada mums reikėjo daug ir skausmingai ieškoti.“

Tačiau daugelis vidutinio amžiaus vyrų dažnai nerimauja dėl fizinės energijos. Jie pradeda kreipti dėmesį į savo svorį ir fizinę išvaizdą, taip pat tam tikra prasme gudrauti, kad apsaugotų save nuo per didelio pervargimo.

Priešingai, vidutinio amžiaus moterys mažiau nerimauja dėl savo sveikatos.

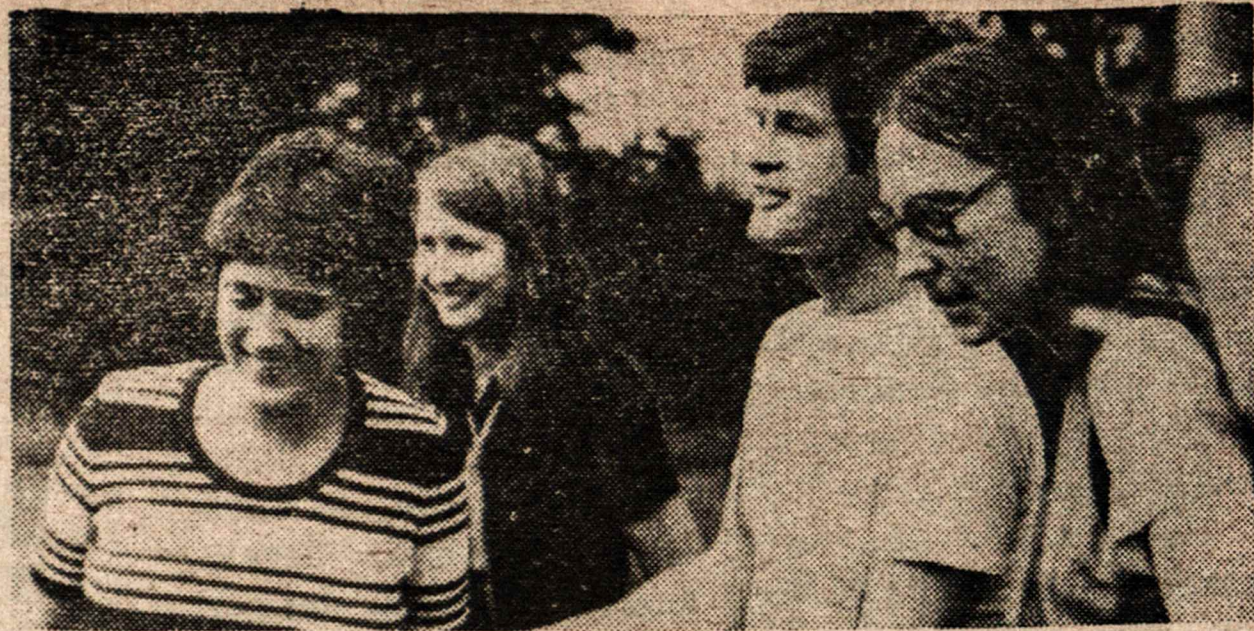
Nuomonė. Vidutinis amžius yra mažesnio lytinio aktyvumo ar net impotencijos laikotarpis.

Faktai. Taip tik galvojama. Įrodyta, jog vidutiniame amžiuje daugiausia lytinių problemų kyla tik dėl to, kad atsiranda nemalonumų įstaigoje ir namuose.

Nuomonė. Klimakterinis periodas sukelia moterims didžiausią emocinę krizę.

Faktai. Iš 100 apklaustų moterų 96 savo klimakteriniam laikotarpiui neskyrė daug reikšmės.

Tos, kurios galvojo, kad jis tikrai traumuoja psichiką, anksčiau buvo turėjusios psichinių-lytinių sutrikimų arba tiesiog tikėjo tuo, ką pasakojo bo-

Kaip jau rašėme praėjusiame „G. k.“ numeryje, Vilniuje šiuo metu vyksta lituanistiniai kursai, kurių klausytojais yra 17 tautiečių iš JAV, Kanados ir VFR. Be paskaitų ir įvairių susitikimų, svečiai susipažįsta su sostine ir jos apylinkėmis, laisvalaikį išsisi vasariškoje gamtoje. V. Kapočiaus nuotraukoje matome grupę jaunų tautiečių (iš kairės — M. Pavilionytė, N. K. P. Zygai bei I. M. Kildisaitė) prie gražių Aukštaitijos ežerų.

butės.

Nuomonė. Vidutinio amžiaus moterys skausmingai išgyvena vienatvę, kai jų vaikai užauga ir apleidžia namus.

Faktai. Ši „tuščio lizdo“ teorija aiškiai perdeda. Daugelis moterų jaučia tikrą palengvėjimą, kai jų vaikai pradeda sėkmingą savarankišką gyvenimą.

Nuomonė. Vidutiniame amžiuje įsigali stagnacija.

Faktai. Vidutiniame amžiuje gali rasti didelių alstrų. Vidutinis amžius, kaip ir jaunystė, gali būti didelių pergyvenimų laikotarpis. Suprasdamas, jog laikas baigiasi, vidutinio amžiaus asmuo turi nuspręsti, ar jam daugiau domėtis aplinka, ar gyventi savo vidiniu gyvenimu. Galima pasirinkti vieną iš tų kelių arba vis daugiau laiko namie skirti televizijos programoms.

Zinoma, jog atlikti tyrimai dar neatsako į daugelį idomių klausimų. Tačiau abejotina, ar ateities stebėjimai sugrąšuos tuos pagrindinius duomenis, kuriuos savo darbe pateikė prof. Noigarten. Nors vidutinio amžiaus vyrai ir moterys jokių būdu nelaiko savęs likimo numylėtiniams, jie vis dėlto įsitikinę, kad vidutinis amžius yra jų „geriausias gyvenimo laikotarpis“.

Psichologai ir sociologai yra vieningos nuomonės, kad vidutinis amžius yra greičiau tam tikra proto būseną, o ne gyvenimo laikotarpis.

(„Mokslas ir Gyvenimas“)

●BURTININKAI — LIGONIAI

Vakarų Afrikoje, Togo ir Dahomėjos respublikoje yra žmonių, kurie gali tiksliai atspėti lietingojo periodo pradžią. Anksčiau jie buvo laikomi žyniais ir burtininkais, galinčiais sukelti arba sustabdyti lietu. Pasirodo, kad šią „antgamtišką“ ypatybę suteikia tam tikros paveldimos ligos. Sergančių šia liga žmonių hemoglobinas būna mažiau tirpus, negu paprastai. Prieš lietingojo periodo pradžią vandens garų pagausėja trisdešimčia procentų, o atmosferinis slėgis krinta. Dėl to raudonieji kraujo kūneliai — eritrocitai deformuojasi ir lėčiau cirkuliuoja kraujagyslėmis, sukeldami tam tikrus skausmus. Jie tiksliai praneša „žmogui-barometru“ apie artėjančią lietu.

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliados romano „Sunkiausiu Keliu“)

Vėlai naktį, likęs vienas, baigė redaguoti atsisaukimo tekstą. Galutinėje redakcijoje atsisaukimas šitaip skambėjo:

„I Lietuvos piliečius

Vyrai! Ne kartą Lietuvos priešai norėjo už jį ant mūsų amžiną nepakeliamą jungą, bet mūsų Tėvynė nenugalėta. Ji gyva.

Šiandien visi išvydome Laisvės rytojų švintant; Lietuvos nepriklausomybė neša visiems laisvę ir laimę; tat ginkime Nepriklausomą Lietuvos valstybę! Vienybėje, kaip broliai, pasidavę vienas kitam rankas, eikime drąsiai į kovą, visi, kaip vienas, stokim už tėvynę.

Lietuva pavojuje!

Vokiečių kariuomenei atsitraukiant, jau įsibriovė Lietuvon svetimoji Rusijos kariuomenė. Ji eina atimdama iš mūsų gyventojų duoną, gyvulius ir mantą. Jos palydovai — badas, gaisrų pašvaistės, kraujo ir ašarų upeiliai.

Tad ginkim Lietuvą! Parodykim, jog esam verti amžiais kovotos laisvės; šiandieną Lietuvos likimas mūsų pačių rankose.

Nelaukdami toliau nei valandos, kas myli Lietuvą, kas trokšta laisvės, kas pajėgia valdyti ginklą, stokime visi į Lietuvos Krašto Apsaugą. Būrių būriais eikime iš kaimų, viensėdijų, miestų ir miestelių, eikime iš visų Lietuvos kraštų laisvės ir Tėvynės ginti. Stokime drąsiai pirmi į kovą.

Drąsiai, be baimės, kaip mūsų tėvai už mūsų lotiną Tėvynę, už Lietuvos „alstybę!“

Toks turinys, atrodė Slezevičiui, sutalpinęs visas jo mintis. Tam tikras skubotumas švietė pakartojimuose. Tačiau, atrodė jam, tie pakartojimai ir sudaro įtikinamiausius raginimus. Čia buvo retoriškumas, pa-

sitikėjimas Lietuvos žmogumi, patriotizmas, kuris ryškiai suvestas į apogėjinę viziją: į Lietuvos Valstybės turinį.

Dabar, jau netekęs patoso tonų balse, jis perskaitė Domai atsisaukimo turinį. Jį skaitė monotoniškai.

— Tai kalba į širdį, — pasakė ji pamaldžiai.

Po valandėlės tylos, jis pridūrė:

— Tokį skelbsime...

Buvo gili naktis. Didelio miesto tylą kažkaip simboliškai reiškė susikaupimą prieš šūvius. Gūdi žiemos naktis Vilniaus gatvėse.

Jausdamas lengvus kūno virpuliukus, nes kambaryje jau ėmė vėsti, Slezevičius susisupo apsiaustu, priglūdo prie stalo su bloknotu ir pieštuku šaltuose pirštuose. Teisininkiškoji jo jauslė reikalavo išsamumo šaukiant vyrus prie ginklo. Reikėjo šaukiamuosius užtikrinti sumanymo gyvenimiškumu. Šaukime buvo patosas, bet papildomose taisyklėse turėjo glūdėti detalės, kaip įgyvendinamas šaukimas, kaip aprūpintas pašauktasis.

Suskirstęs punktais reikalą, Slezevičius lengvai rašė regulamino pastraipas. Tokių gavosi aštuonios. Jos buvo trumpos ir įstatymiškai aiškios. Tai buvo sąlygos, kurioms esant įstojama į Lietuvos Krašto Apsaugą, kaip aprūpintas savanoris ir jo šeima.

Kaip visada būna istorijos žaisme, Slezevičius neraiškino savanorio termino. To termino dar nebuvo toje prasmėje, kurią vėliau jam suteikė istorija, atrasdama gradacijas: pirmūnas, pradininkas, pirmasis kovos patriotas. Slezevičius žodį „laisvanoris“ arba „savanoris“ naudojo įstojimo būdai nusakyti. Jo sąvoka buvo kareivis - savanoris. Paskutiniame taisyklių punkte — tik tai kareivis.

Ir kada septintame taisyklių punkte įrašė, jog kareiviui - savanoriui bus mokama po 100 markių algos mėnesiui, o kareivio - savanorio šeimai — po 50 markių mėnesiui, atsiminė bolševikų skelbimuose įrašytą pažadą mokėti raudonarmiečiui po 300 rublių. Čia jis nupurtė galvą. Neįmanoma rinkos sąlygose lyginti 100 markių su 300 rublių. Lyginti galima tik lietuviškumą ir atsidavimą tėvynės reikalui.

KADA PIRMĄ KARTĄ PAMINĖTAS LIETUVIŲ VARDAS?

„Pirmą kartą Vakarų Europos rašytiniuose šaltiniuose Lietuvos vardas paminėtas 1009 m...“ rašo prof. dr. J. Jurginis („Mokslas ir gyvenimas“ 1966 m. 9 nr. 11 psl.). Panašiai jis rašo ir „Lietuvos TSR istorijoje“ (I d., Vilnius, 1957 m., 38 psl.). Tuo tarpu A. Šapokos redaguotoje „Lietuvos istorijoje“ (Kaunas, 1936 m., 25 psl.) parašyta: „IX a. pradžioje Vakaruose randame pirmą kartą paminėtą lietuvių vardą (lig tol buvo minimi tik apskrityje aistai). Pirmasis lietuvių vardą yra paminėjęs vienas Karolio Didžiojo žvalgas. Tas pranešimas yra išlikęs iki mūsų laikų.“

Tiesa, A. Šapokos redaguotoje „Lietuvos istorijoje“ nenurodytas šaltinis, kuriame IX a. pradžioje minimas lietuvių vardas. Gal todėl prof. dr. J. Jurginis abejoja to pranešimo tikrumu? Prieš keliasdešimt metų man teko klausyti prof. dr. J. Totoraičio paskaitos, kur jis lygiai tą patį tvirtino, ką ir A. Šapoka „Lietuvos istorijoje“.

Mano manymu, minėtas pranešimas labai svarbus, nes jis rodo, kad jau IX a. pradžioje už vakarų slavų prie Vislos gyveno lietuviai, o ne prūsai. Taigi Pamedė ir Pagudė IX a. pradžioje buvo apgyventos lietuvių, o ne prūsų.

Matyti, lietuviai, apie VI a. slavų atstumti nuo Pripetės ir Dnepro aukštupio, eidami į vakarus, pasiekė net Vislą. V a. lietuvių gyveno prie šių upių — tvirtina K. Būga. (žr. K. Būgos „Rinktinių raštų“ III tomo žemėlapius).

Vadinasi, kryžiuočiai pirmiausia pradėjo kariuoti su lietuviais, o ne su prūsais, kurių, atrodo, iš viso mažai buvo, nes jie greit išnyko. Taigi vokiečių tvirtinimas, kad lietuvių tik vėliau ordinas apgyvendinęs savo žemėse, yra neteisingas. Vadinasi, ir da-

bartinės vakarų vokiečių („teisėtų“ prūsų žemių paveldėtojų) pretenzijos į dabartinę Kalliningrado sritį yra nepagrįstos. Apie tai ir „Tiesa“ rašė, atsakydama į vakarų vokiečių pareikštas pretenzijas.

J. SAMUTIS

1009 METAIS

Frankų karaliaus Karolio Didžiojo biografas Einhardas (Eginhard) veikalė „Vita Karoli magni imperatoris“, parašytame 830—836 metais, mini: „Tiems įvykiams pasibaigus, karas buvo nukreiptas prieš slavus, kuriuos mes esame pripratę vadinti wilzi, bet iš tikrųjų jų pačių kalba jie vadinasi welatabi. Tarp kitų karaliaus klausančių tautų talkininkais tame kare dalyvavo ir saksai, nors ir ne ištikimai, ne kaip reikiant atsidėję. Karas prasidėjo dėl to, kad jie nesiliovė puldinėti obodritų, tada frankų sąjungininkų, ir nenorėjo nurimti... Nuo vakarų okeano į rytus išsikiša nelstirto ilgumo įlanka, kuri turi ne daugiau kaip šimtą tūkstančių žingsnių pločio, o daugely vietų yra dar siauresnė. Ten aplinkui gyvena daug tautų, kaip antai, danai ir švedai, kuriuos vadiname nortmanais ir kurie užima šlaures krantus ir visas prie jų esančias salas. Rytų krante gyvena slavai (Sclavi) ir aistai (Aisti) ir dar įvairios kitos tautos: iš jų svarbiausia, su kuria tada karalius kariavo, yra velatabai.“

Taigi Einhardas mini ne lietuvių, o aistų, kuriuos pirmas paminėjo Tacitas I mūsų eros amžiuje. Spėjimas, kad IX amžiuje lietuvių paminėjo Karolio Didžiojo biografai, kilo iš garsiosios epopėjos „Rolando giesmė“ („Chanson de Roland“). Joje nesu-

Kasperas Maleckis — 1863 m. sukilimo dalyvis. Nuotrauka skelbiama pirmą kartą

tautos. Prancūzų ir vokiečių tyrinėtojai spėjo, kad taip bus pavadinti prūsai ar lietuviai. Spėjimą įrašė į savo veikalus. Tas spėjimas nepasitvirtino, ir dabar niekas jo nekartoja. Jis buvo ginčijamas ir pačioje pradžioje. Jėgu ir būtų įrodyta, kad „Rolando giesmėje“ paminėta tauta yra lietuviai, šį paminėjimą reiktų priskirti ne IX, o XI amžiui. Tada Lietuvos vardas jau buvo patekęs į autentiškus istorinius šaltinius. „Rolando giesmė“, sukurta iš dalies liaudies dainininkų, savo galutinę formą įgavo tik XI a. antroje pusėje, apie 1080 metus. Vadinasi, pirmą kartą Lietuva paminėta 1009 m. Kvedlinburgo analuose.

Prof. dr. J. JURGINIS („MOKSLAS IR GYVENIMAS“)

NEUŽMIRŠKIME SUKILIMO DALYVIŲ

Lankiausi gražiai tvarkomose Rasų kapinėse. Netoli J. Banaičio kapo yra palaidotas vienas 1863 metų sukilimo vadovų Kasperas Maleckis. Kilęs iš Ukmergės apskrities, K. Maleckis buvo nemokamo žemės atidavimo valstiečiams šalininkas. Sukilimui prasidėjus, jis buvo paskirtas Ukmergės apskrities karo viršininku. Vastapų miške, prie Aluntos suorganizavęs sukilėlių būrį, K. Maleckis prisijungė prie Z. Sierakausko, kuris, jį paskyręs bataliono vadu, išsiuntė žvalgyti kariuomenės judėjimo ir trukdyti susisiekimo Vilniaus—Daugpilio geležinkelio. Kovėsi su caro kariuomene netoli Dūkoto. 1863 m. gegužės 15 d. prisijungęs prie A. Minskio vadovaujamų sukilėlių, K. Maleckis dalyvavo kautynėse Labanoro girioje, Lėno girioje (prie Siesikų, Ukmergės raj.), prie Vašukėnų, Anykščių rajone, prie Šaravų, Kedainių rajone. Sukilimui pralaimėjus, K. Maleckis emigravo į Prancūziją. Į Lietuvą jis grįžo 1895 m.

Kasparo brolis Dominykas Maleckis kartu su juo įsijungė į Z. Sierakausko rinktinę. Vadovaudamas batalionui, kartu su Z. Sierakausku dalyvavo kautynėse prie Biržų. Šį mūsų pralaimėjus, D. Maleckis pasitraukė į Žaliąją girią. Iš ten buvo pasiųstas į Ukmergės apskritį. Kovėsi prie Siesikų, Traupio ir Levaniškių. Išduotas pateko į nelaisvę ir buvo nužudytas.

Žinome, kad K. Maleckis yra nusišalinęs sukilimui, o tuo pačiu ir Lietuvos istorijai. Tačiau jo kapas apleistas, apžėlęs. Ar neatsirastų visuomeninių organizacijų, kurioms rūpėtų išsaugoti atmintyje sukilimo dalyvių vardus ir tinkamai pagerbti jų amžinojo poilsio vietas?

T. VAITKEVIČIUS

Visai sušalęs, stengėsi įmigtį. Dienos reikalai siautėjo sąmonėje, kaip suaudrintos verdenės.

— Tai plebiscitas! Tai plebiscitas! — skambėjo galvoje atsišaukimo aptarimas. Atsiskleidė plati Lietuvos erdvė — ir, štai, matyti, kaip eina į Vilnių iš visos Lietuvos jauni vyrai — būriais, būriais...

— Aš moku valdyti ginklą, — sako kiekvienas. — Aš noriu kovoti.

Jaunuose veiduose įkvėptas noras aukotis. Tokių veidų daug lenkmečio ir kitų sukilimų graviūrose.

Ant stalo gulėjo du lakštai popieriaus, ir, atrodo — tai centras sūkurio, kuris sumaišys kasdienybę, įžengs į ateitį, kaip žengė į tolimą ateitį kiekvienas laisvės judėjimas, kėlęs ir alinę Lietuvą.

Bus karas, ir daug pašauktųjų nesugrįš namo. Jis tai žinojo. Žinojimas buvo skaudus ir prakilus.

17

— Savanorių pašaukimas prilygsta pirmam laimėtam mūšiui, — kalbėjo Škirpa, patyręs, kad Sleževičiaus atsišaukimas „Į Lietuvos piliečius“ jau spausdinamas ir kad lietuviški Vilniaus leidiniai gavo atsišaukimo tekstą.

Laikai buvo pasikeitę. Anksčiau, viską užgožę, vokiečiai sudraustų lietuvių iniciatyvą ir atlygintų sunkiomis bausmėmis. Dabar „Lietuvos Aidai“ ir „Lietuvos Ūkininkas“, patalpinę tą atsišaukimą, skubėjo, lyg varžydamiesi, pasiekti savo skaitytojus.

Atsišaukimo tekstas plito, lyg skriste skrido į provinciją. Bematant jis pasiekė Kauną.

Tuo tarpu Vilniuje, komendantui L. Girai apsirgus, jo pareigas ėjo karininkas Škirpa. Pasikvietęs Juozą Pajaujį, jis surašė kreipimąsi į Vilniaus piliečius. Tai buvo Sleževičiaus atsišaukimo potekstė. Vilnius buvo centras, kur būrėsi per septyniadešimt karininkų.

„Vilniaus piliečiai!“ skelbė Vilniaus karo komendantūros atsišaukimas.

„Su visa Lietuva, su jos liaudimi, jungia mus ne-

nutraukiami ryšiai. Ta pati žemelė mus maitina, drauge, per šimtus metų tempėm vergijos jungą, drauge kovojome dėl laisvės.“

Atsišaukimas kelis kart vis grįžo prie Sleževičiaus tezių ir buvo pilnas patetinio tono ir rezonieriškų įtikinimų.

„... Piliečiai! Vilniaus Komendantūra šaukia į apsaugos savanorių pulkus visus piliečius be tautos skirtumo. Bus sudaryti atskiri būriai, komanduojami lenkų, baltarusių, lietuvių ir kt. kalbomis. Įstojimo sąlygos yra tam tikrame atsišaukime nurodytos.“

„Užsirašyti galima kasdieną nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p., Vilniaus komendantūroje, Šv. Jurgio p. Nr. 36, buvusieji Verwaltungo namai prieš Lukiškių aikštę.“

Specifiškos vilniškės sąlygos, kur žmonės sudarė kelių kalbų mišinį, buvo apšvelnintos ir išryškintos vilniečiui suprantamu būdu: daugiakalbė kariuomenė vienos Lietuvos valstybės. Tai buvo savotiškas atkartojimas generolo Kondratavičiaus planų — turėti Lietuvoje lietuviškus, gudiškus ir dar kitokius pulkus. Bet generolas Kondratavičius vaizdavosi, kad tie margi pulkai kausis dėl tvarkos Rusijos imperijoje. Vilniaus komendantūros atsišaukime spindėjo vienas siekis: kautis dėl suvereninės Lietuvos valstybės be tolesnio žygio už jos sienų.

Lietuviai moksleiviai, talkinami entuziastų vyrų, lipdė atsišaukimus ant namų ir tvorų. Greta buvo iškljuoti pagrindiniai atsišaukimai, pasirašyti ministerio pirmininko Mykolo Sleževičiaus ir krašto apsaugos ministerio karininko Velyklo.

— Tai karas?

— Tai mobilizacija?

— Atrodo, kad lietuviška Taryba, — kinkavo galvomis susirūpinę lenkai, — ima žaisti su ugnimi.

Iš tikrųjų, lietuviai pūtė šventą, vos plevenančią gabiją į didelę liepsną, į laužą. Tokiais laužais, — nuo kuoro iki kuoro, nuo kalvos iki kalvos, nuo pilies iki pilies, — senovės lietuviai skelbė karo ir grėsmės pavojus. Taip a šitiko dabar.

(Bus daugiau)

* KULTŪRINIS PUSLAPIS *

M E I L E I R S K A U S M A S

Dviejų nelaimingų žmonių nutikimai Ispanijoje. Columbia filmų kompanija paleido spalvotą filmą su Maggie Smith ir Timothy Bottoms vardu "Love and Pain".

Jis/ Timothy/ yra keistas nesveikuojantis, ji/ Maggie/ turi nepagydomą, gal kraujo, ligą, skubiai vedančią prie mirties. Jie, vienas kito nepažindami, keliauja po Ispaniją. Ir kai, po visokių nuotykių, jis pasiperša, ji pasigarsa serganti ir dėl to nenorinti ištekti.

Filme yra humoro, gerai parinktų situacijų, kaip ir pertemptų.

Yra gilios minties: dviejų sergančių stengimasis ištrūkti iš nesekmių ar nelaimės. Jų pasikiri pergyvenimai verti pagalvojimo, neaptariami keliomis eilutėmis.

Kiek sunkoka patikėti, kad dvigubai jaunesnis vyras išimylėtų nei gražią, nei jauną moterį/ Maggie Smith/, kuri šiame filme atrodo leisyvė.

Abu artistai geri, kaip ir ispanų didikas/ Don Jaime de Mora y Aragon/, tik bandymas merginą verstį į lovą neįtikinantis. Tolygio tikslo pasiekimui galima surasti priimtinesnių priemonių, galimybių.

Filmuota Ispanijoje. Yra gražių vaizdų. Alan J. Pakula pagaminimas. Mėno direktorius Enrique Alarcon. Filmo redaktorius Russell Lloyd. Nuotraukos/ pulkios/ Geoffrey Unsworth B.S.C. Muzika Michael Small. Parašė Alvin Sargent.

Filmas gali būti paguldytas aukštai premijai.

P. Tilvikas

GRACIELA JAKAVIČIŪTĖ, (Marcia Bell), labai gražiai pasirodė su lietuviškomis ir ispaniškomis dainomis Lietuvių Centre. Graciela Jakavičiūtė dalyvauja naujame Argentinės kame linksma me filme "Caballeros de la cama redonda", kuris rodomas Buenos Aires kino teatruose su dideliu pasisekimu.

POETĖ AUSTRALIJOJE

Magdal. Marija Slavėnienė

NOSTALGĖ

Nusileidus saulei,
vakarą kiekvieną
jūs visi,
mano matytieji kraštai,
kaip didžiuliai paukščiai
susirenkate į slėnį didelį, –
begalinį.

Palikusi dienos rūpesčius,
ir darbus,
ir draugus,
ateinu į ramųjį slėnį pas jus.

Kaip upės slenkančiam veidrody
matau:
Bavarijos laukus ir kalnus;
Havajus ir Fidži salas;
Jasper kanadiškus parkus;
Pacifiką,
Atlantą –
ir jų žuvėdras žvalias.

Tarp jų –
šių didingų kraštų –
stovi ir Tu...
Tu mažytė,
paprasta.
Kancios vainiku papuošta.

O gražiausia Tu man iš visų. –
Tokia brangi, –
Tokia pasiilgta. –

Ir laukiu. –
Laukiu,
susiūpusi pilku šydu, –
kada suspindėsi ir Tu.
Kada vainikai
Pergalės aušros
sužydės Tavo dalioj.

(Mūsų Pastogė)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

... Trupinėliai ...

(Iš mūsų tautosakos/

– Nel žemdirbys, nei kalvis, nei dailėdė,
o pirmas sodžiuje darbininkas! –
(galdys)

– Balta bažkelė,
raudona špinkelė –
(žąsis)

– Kas margas nerašytas,
Kas juodas nepaišytas,
Kas balta nenuplauta?
(gėnys, varnas, gulbė)

Vai tu, sakal, sakalėli,
Ar buvai ši rytą girėlėj,
Ar tupėjai sadulos krūmelyj,
Ar žiūrėjai per žalius lapelius,
Ar matel antelę ant marių.

Pirma savęs vilnelę mušančią,
Šalia savęs maurelius varančią?

– Vai tai buvau ši rytą girėlėj,
Tai tupėjau sadulos krūmelyj,
Tai žiūrėjau pro žalius lapelius,
Tai mačiau antelę ant marių,
Pirma savęs vilnelę mušančią,
Šalia savęs maurelius varančią.

Ei, niekur nėra
Tokiu sodeliu,
Kai tik mano tėvužėlio!
Perliu lapužėliai,
Aukso žiedužėliai,
Deimanto obuolėliai.
O ir atlėkė
Raiba gegelė
Į tėvelio sodelį,
Kolei tupėjo,
Visa žerėjo,
Išlėkdama suskambėjo.

Parinko B. V. N.

Ant kalnelio jovaras žydėjo.
Garsusis žolyne, rugeli!
Pašaknelėj, dūzgiančios bitelės,
Ant šakelių skambantys kankleliai,
Viršūnėj sakalo vaikėliai.

Prašom sustoti jaunųjų brolelių,
Paklausti dūzgiančių bitelių,
Pažiūrėti sakalo vaikelių,
Paklausti skambančių kankelių.

GYVENIMAS IR KŪRYBA

PRANYS ALŠĖNAS

Pranys Alšėnas

Kiekvienas žmogus šioje žemėje, kaip tobiliausias Aukščiausiojo Tvėrėjo kūrinys, turi pareigą ką nors daryti, veikti, kitaip sakant, kurti. Nebūtina visi žmonės turi būti poetai, rašytojai – prozaikai ar kitokios dvasinės kultūros puoselėtojai. Jie gali būti amatininkai, žemdirbiai ar net paraščiausi darbininkai. Visvien, jie gali būti ir kūrėjai – darbo, grožio ir estetikos kūrėjai. Yra sakoma, jog gerai, gražiai ir patogiai dėvimus batus siūti – taipogi yra menas. Taigi, tokios meniškos kūrybos kiekvienas žmogus gali įdėti visur. Reikia tik meilės kiekvienam darbui.

Amžinos atminties kūrėjas Adomas Jakštas, pažkuriam savo rašinyje, buvo šitaip pabrėžęs:

— Žmogaus gyvenimas, kaip saulė, jis nušvinta mažyčiu spindulėliu vaiko veidelyje. Kaip saulė, jis paaukęs kyla į aukštyn: subrendęs kuria aplink save gyvybę ir grožį. Ilgainiui, kaip saulė, jis ima leistis žemyn ir galop, švystelėjęs pasktuini kartą, pasitraukia nuo šios žemės, eidamas į vietą kitiems pasauliams.

Taigi, žmogaus gyvenimas — tarytum saulės dieninis švystelėjimas. Ji užteka, kyla aukštyn ir, pagaliau, leidžiasi žemyn, pakol vakaruose nusileidžia, palikdama tik raudonus atspindžius.

Šiuo atveju derėtų prisiminti, jog dienos ilgumo būvis — nėra ilgas. Dienos laikotarpis praeiga kiekvienam gana greitai, nežiūrint kur jis gyvena ir ką dirbtų. Net plemenėliui, kuris vaikšto paskui bandą suskirdusiomis nuo rasos kojytėmis ir laukia vakarinės saulės laidos — dieną visvien nėra perilga. Taigi, jeigu simboliškai palyginsime su diena bei jos šviesa ir žmogaus gyvenimą, — pamatysime, jog ir jis nėra ilgas. Todėl nereikia leisti veltui nei vienos gyvenimo minutės. Reikia gyventi sistematiškai, ap-

skaičiuotai, pagal nusistatytą planą. Nereikia veltui leisti nei minučių, valandų, dienų, mėnesių, metų! Reikia palikti šioje žemėje kiekvienam žmogui savo nors kukliai įmintus pėdsakus, kad žinotų ir kiti, jog buvau žmogumi — gyvenai, dirbai, kūrei, neužmiršai kitų ir tai darei su ryškiu meniškumu — kiek galima geriau.

Jeigu nusuksime žvilgsnį nuo visokios kūrybos, kuri jį vadina — si tiesiogine prasme, kaip: dailininko teptuko darbai, poetų bei prozaikų kūriniai, laikraštinių straipsniai, jų publicistika, skulptorių kaltelio meniškieji darbai ir t.t. ir t.t., o atkreipsime savo akis paprasčiausiai kad ir į ūkininko sodybą. Pas vieną iš jų — visur nešvara, netvarka, viskas sumesta, kur pakliuvę ir t.t., o pas kitą — visur švaru, tvarkinga, kiekvienas daiktelis savo vietoj, net miela pažūrėti. Taigi, ir čia — tarytum gražios kūrybos padarinys. Į darbą ir aplinkos priežiūrą — įdėta kūrybinės sielos dalelė...

Kaip matome, visur galima pasiekti grožio, estetikos ir patrauklumo. Tik reikia dirbti, reikia į darbą sielos įdėti. Priešingu atveju, netik grožis nepasiekiamas, bet ir pats žmogaus gyvenimas leidžiamas veltui...

Todėl ir reikia pripažinti, jog kiekvieno žmogaus gyvenimas, nežiūrint kas tas žmogus būtų, labai tampriai yra rišamas su kūryba. Anot Adomo Jakšto, "jis turi aplink save kurti gyvybę ir grožį", nes kitaip — jis neatliks savo paskirties kaip žmogus / iš didžiosios raldės / ir kaip tobiliausias Dievo Tvėrinys.

SKAUSMINGA MIRTIS...

(Atkelta iš 3 psl.)

pabudintume vakarų intelektualų sąžinės, kurias gana apsikriai baigia užliūliuoti Kremliaus klounai. Jei jau politikai nebeskiria šiandien, kas yra moralu ir kas yra "nešvarus biznis", tai kreipkimės jautriu žodžiu bent į vakarų pasaulio rašytojus ir mokslininkus su viltimi, kad jų sąžinės dar nėra taip atbukusios, kaip politikų.

Šitokioje situacijoje tikrai yra nelengva pasiūlyti ką nors efektyvaus, kai "nešvarus biznis" baigia užgožti labai gležnus kultūros lapus. Bet ar nebūtų naudinga, kad visi Pabaltijo tautų intelektualai vakaruose: menininkai, rašytojai, filosofai, dvasios vadai, mokslininkai ir profesionalai paruoštų platesnį ir dokumentuotą memorandumą apie Pabaltijo tautose vykdomą kultūrinį genocidą, reikalaujant laisvės intelektualams ir jų kūrybai ir pasiųstų pirmoj vietoj vakarų Mokslų Akademijoms ir Sov. Sąjungai. Kultūrai ir civilizacijos vardan kreipkimės į vakarų intelektualus, prašydami mums pagelbėti iškelti tarptautiniame forume be galo tragišką intelektualų situaciją.

O tų valstybių vyriausybėms, kurios yra pasirašiusios "kultūrinio bendradarbiavimo" sutartis su Sov. Sąjunga, kaip USA, V. Vokietija, Prancūzija, gal vertėtų pastatyti rimtą klausimą, apie koki kultūrinį bendradarbiavimą eina kalba, kai Sov. Sąjungoje nėra garantuota net minimalinė laisvės intelektualams.

Jau pasigirsta, nors pavienių balsų, prieš šį kultūrinį genocidą iš vakarų intelektualų tarpo. Tai mus džiugina. Ir tai žmonės nematę ir nepažinę raudonojo teroro ir nežiną, ką reiškia praradimas laisvės. Todėl, aš galvoju, atėjo aukščiausias laikas ir mums, pabaltiečiams, prabilti vieningu balsu. Tik sujungtomis jėgomis galime būti ryškiau pastebimi ir respektuojami.

Bet šiuo momentu su

Krasino ir Yakyro nepaprasta išpažintis Maskvoje žurnalistų klube.

liūdesiu ir širdgėla reikia pakartoti minėto žurnalo redaktoriaus žodžius tik priduriant: Iki šiol ne tik krikščioniškoji bažnyčia tyli, ne tik tyli Europa, bet tyli ir Amerika ir leidžia skausmingai mirti kultūrai!

Pabaltiečiai, nejaugi ir mes tylėsim?!

P.S. Perduodama "NL" šias eilutes, aš tikiu, mūsų visų pasitenkinimui "Le Devoir" laikraštyje pasirodė 200 Kanados intelektualų atviras laiškas pasiųstas Sov. Sąjungos vyriausybei. Čia norėčiau paduoti šio laiško ištrauką — vertimą:

"Mes remiame rytų ir vakarų atoslūgio (détente) sąjūdį ir ypatingai Sov. Sąjungos ir Kanados vyriausybių pasirašytą kultūrinio ir mokslinio bendradarbiavimo sutartį. Mes esame įsitikinę, kad atoslūgis (détente)

tarptautiniuose santykiuose paskatins ekonominį ir socialinį progresą ir žmogiškosios padėties pagerinimą.

Todėl mes su giliu nerimu priėmėme žinią, kad vykdoma intimidacija prieš mokslininką ir akademiką Andrei Sakharov ir poetą ir Nobel premijos laureatą Alexander Solženitsyne. Šie abu intelektualai visuomet ieškojo iškelti laisvę ir žmogaus kilnumą. Būtų labai apgailėtina, jei jiems būtų atimtos fundamentalinės teisės, kaip represijos prieš jų visų dvasios laisvumą paskleistą optimizaciją.

Vardan taip linkimo atoslūgio (détente) ir bendradarbiavimo tarp rytų ir vakarų, mes jus primygtinai prašome respektuoti Sakharov ir Solženitsyne laisvę". (Seka parašai)

J. Lukošūnas

EDUARDUI STANKAIČIUI pačioje jaunystėje tragiškai žuvus, jo mamytėi ir tėveliui skaudžiausiam liūdesyje esant giliausią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime —

Leosė ir Pranas Kriščiokaičiai
Onutė ir Rainer Schmid

VASYLIŪNO KONCERTAS

Šestadienį, spalio 27 d., 5, 15 val. p.p., NEW YORKE Carnegie Recital Hall saleje bus kamerinės muzikos koncertas. Koncertą duos smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas dr. Vytenis M. Vasyliūnas. Dalyvaus karnetistas David Mott. Koncertą rengia New Yorko koncertų rengėjas Norman J. Seaman, kuris daugeliui lietuvių menininkų koncertus yra surengęs.

Prisimindami bei pagerbdami didžiojo Lietuvos kompozatoriaus Kazio Viktoro Banaičio mirties dešimtmetį, Vasyliūnai skiria visą šio koncerto programą jo kūrybai. Bus atlikta altu (viola) ir fortepijonu jo Rapsodinė Sonata h moll, Lietuvos idilijos — Trio smuikui, klarnetui ir fortepijonui, ir Sonata d moll smuikui ir fortepijonui.

Bilietus platinti paprašyta p. Ireną Banaitienę. Taip pat jų galima gauti salės kasoje 154 West 57th St., New York City. Studentams bilietai kainos nupigintos. Laukiama gausaus newjorkiečių bei apylinkių lietuvių bei jų svečių atsilankymo.

Rengėjai

PRELATO MYKOLO KRUPAVIČIAUS PAMINKLUI

Komitetas sudarytas iš šių asmenų:

Dr. Juozas Meškauskas, — pirmininkas, Stasys Rauckinas — vicepirmininkas, Jonas Šakas — išdalininkas, Emilija Vilimaitė — sekretorė, kun. V. Bagdonavičius — paminklo konkurso kom. pirm. ir Petras Stravinskas — lėšų vajaus kom. pirm.

GARBĖS KOMITETAS:

Kun. Dr. L. Andriekus, Lietuvių Rašytojų Sąjungos pirmininkas, Dr. S. Bačkis, Lietuvos Pasilutinybės Washingtono Patarėjas, V. Balickas, Lietuvos Atstovas Londone, Prof. Dr. J. Baltrušaitis, Lietuvos Atstovas Paryžiuje, Prel. J. Balkūnas, Tautos Fondo pirmininkas, S. K. Baraukienė, Lietuvos Vyčių Centro Valdybos pirmininkė, S. Barzdukas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininkas, T. Blinštrubas, Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas, Dr. K. Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos Centro Valdybos pirmininkas, Vyskupas Vincentas Brizgys, K. Čibiras, Lietuvos Pasilutinybės Attache Montivideo, Kun. J. Fambrauskas, MIC, Marijonų Provincijolas, Dr. J. B. Jerome, ALRK Federacijos Centro Valdybos pirmininkas, J. Daužvardienė, Lietuvos Generalinė Kongulė Chicagoje, Vyskupas Antanas Dekanyš, E. Devenienė, buv. VLIKO VT pirmininkė, Dr. E. Draugelis, Prof. Dr. J. Eretas, Kun. J. Galliušis, OFM, Pranciškonų Provincijolas, Prel. P. M. Juras, J. Nažockas, Lietuvos Atstovas Washingtono, V. Kasakaitis, buv. Steigiamojo Seimo narys, A. J. Kasulaitis, Liet. Krikšč. Dem. Sąjungos Centro Komiteto pirmininkas, Dr. P. Karvelis, Kun. G. Kijaitis, SJ, Lietuvių Jėzuitų provincijolas, Dr. P. Kleliūnas, Lietuvos Fronto Bičiulių Tarybos pirmininkas, K. Kleiva, Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos pirmininkas, Prel. Dr. J. B. Končius, Kun. A. Kontautas, Contons, Kunigų Vienybės Centro Valdybos pirmininkas, Min. S. Lo-

STATYTI KOMITETAS

zoraitis, Lietuvos Diplomatijos Šešas, S. Lozoraitis jr., Lietuvos Atstovas Vatikane, Prof. M. Mackevičius, Lietuvių Valstybės Liaudininkų pirmininkas, J. Matulionis, buv. VLIKO pirmininkas, Prel. V. Mincevičius, Romoje, Inž. B. Nainys, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos pirmininkas, M. Naujokas, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos pirmininkas, J. Pakalika, Amerikos Liet. Socialdemokratų S-gos Centro Komiteto pirmininkas, Prof. Dr. J. Pūkūnas, Ateltninkų Federacijos Vardas, Prel. P. Ragažinskas, Brazilijoje, M. Rudienė, Kolegijos Rektorių, Pr.

BALFO pirmininkė, Inž. A. Rudis, Kun. A. Saulaitis, SJ, PLJS Valdybos pirmininkas, V. Sidzikauskas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas, A. Simutis, Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke, Dr. J. Sungaila, PLK Bendrijos Kanados Krašto pirmininkas, Leonardas Šimutis, Dr. A. Škėrys, LDF pirmininkas, J. Švedas, Kūrėjų Savanorių Sąjungos CV pirmininkas, Prel. Dr. J. Tadarauška, Sielovados Igaliotinis Kanadoje, V. Tamošiūnas, LŠST Centro Valdybos pirmininkas, Prel. L. Tulaba, Pontifikalinės Lietuvių Brazilijoje, M. Rudienė, Kolegijos Rektorių, Pr.

Vainauskas, buv. LKDS Centro Komiteto pirmininkas, Kun. J. Valšys, SJ, Lietuvių Žurnalistų Sąjungos CV pirmininkas, Dr. J. K. Valiūnas, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Pirmininkas, K. Veikutis, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos CV pirmininkas, Inž. A. Vengkus, LKD S-gos Europos Tarybos pirmininkas, B. Venskuvienė, Liet. Kat. Moterų atstovė prie Pasaulio Katalikų Org. Unijos, L. Virbickas, LAS Senūnų Tarybos pirmininkas, Prof. B. Vitkus, LŪS pirmininkas, A. Wackell, Amerikos Lietuvių Katalikų Moterų S-gos pirmininkė, Dr. J. Žmuidzinas, Lietuvos Generalinis Konsulas Toronte.

KASDIENINĖS PASTABOS

Tyla yra nevisuomet gera byla, nes joje neretai slepiasi baimė.

—●—

Palaiminti yra tie, kurie laiku pastebi savo klaidas.

—●—

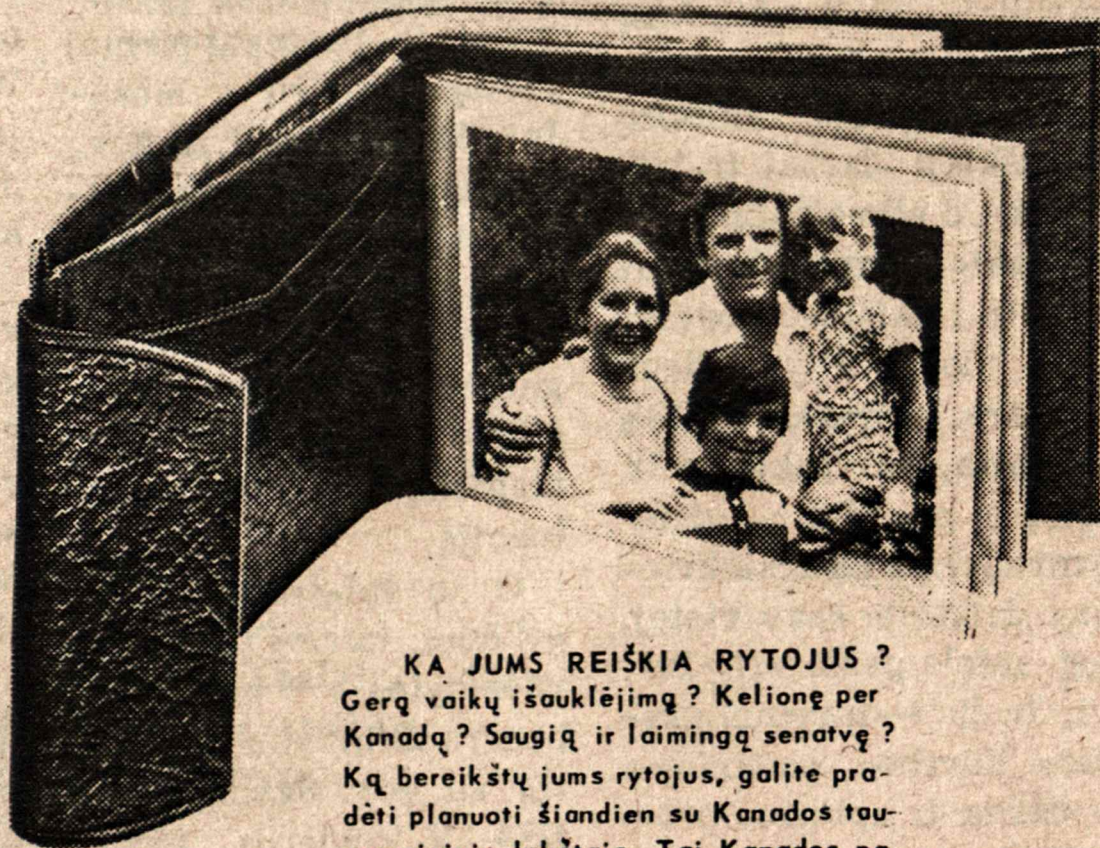
Jaunuolis apie žmogaus viduramžį: Tai yra laikas, kada žmonės Naujuose Metuose ant savo galvų pradeda užsidėti lempų gaubtuvus.

—●—

Prez. Niksono perrikinimo komisijos patarėjas: Kaip iš paprasčiausių sprendimų padaryti komplikuočiausius — Niksonas yra genijus.

Paruošė V.Š.

FEEL GOOD ABOUT TOMORROW

KA JUMS REIŠKIA RYTOJUS?
Gerą vaikų išauklėjimą? Kelionę per Kanadą? Saugią ir laimingą senatvą?
Ką bereikštų jums rytoj, galite pradėti planuoti šiandien su Kanados taupomaisiais ląkštais. Tai Kanados populiariausias asmeninis investavimas.

LENGVA PIRKTI:

Mokant iš karto ar atskiromis dalimis kiekviename banke, pas pripažinta investacijų atstovą, biržos agentą, pasitikejimo bei paskolų bendrovėje ir kredito unijoje. Taip pat darbovietėje, pasinaudojant atskaitymu iš algos. Lakštų vertė — nuo \$50.00 iki \$50,000.00.

LENGVA IŠKEISTI:

Taupomieji Kanados lakštai yra tuojau iškeičiami. Už juos kiekvienu momentu galima gauti mokėta sumą ir nuosimčius.

LENGVA LAIKYTI:

Kanados taupomieji lakštai yra saugūs laikyti — jie yra garantuoti visu Kanados turtu. Jie duoda geras palūkanas metai po metų.

Nauji Kanados taupomieji lakštai, išlaikyti iki nustatyto laiko, per metus vidutiniškai duoda 7.54%. Už kiekvieną \$100.00 taupomąjį lakštą pirmaisiais metais mokama \$7.00 palūkanų, per kitus šešerius metus — po \$7.50, per sekančius trejus metus — po \$7.75 ir per paskutiniuosius dvejus metus — \$8.00.

Be šių mokejimų, jūs gausite palūkanas už gautus nuosimčius. Todėl kiekvienas \$100.00 lakštas užaugs iki \$239.50 tik per 12 metų.

Taigi, ką bereikštų jums ir jūsų šeimai rytoj, planuokite šiandien su Kanados taupomaisiais lakštais. Būsite patenkinti tai padarę.

7.54%

Metinių priaugusių procentų vidurkis

BUY CANADA SAVINGS BONDS TODAY

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:

depozitus (P.C.A.) čekių	6%
šėrus ir sutaupas	7%
už vienu metų terminuotus indėlius	8%
3 metams 8 1/2% ir 5 m.	9%

Duodame:

asmenines paskolas iš	11%
nekiln. turto paskolas iš	9 1/2%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Pardudame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$ 4,600,000

SUTUOKTUVĖS

Rugsėjo 29 dienos šeštadienio saulėtą popietę A.V. parap. bažnyčion gkaitlingai susirinkęs jaunimas ir senimas buvo liūdininkais, kai J. Gimžauskas po ranka atsivedęs savo dukrą Juratę prie altoriaus, ją perdavė A. Bušinsko globon. Amž. moterystės ryšiais juodu sujungė prel. dr. J. Tadarauškas, asistuojamas kun. Prakapio ir kun. Januško. Sumainius aukso žiedus, vestuvinė puota vyko parap. Jaunimo Centro salėje, dalyvaujant per 200 tautiečių iš Hamiltono, Toronto ir Amerikos. Jaunavedžius sveikino pabroliai, prel. dr. J. Tadarauškas, jaunimo vardu šilutė ir jauniosios tėvelis Jonas Gimžauskas. Jaunas A. Bušinskas nuoširdžiai padėkojo visiems, o ypač buvo dėkingas jaunąsios tėveliui už gražiai užaugintą, išauklėtą bei išmokslintą, dabar jo žmona Juratę. Nepamiršo padėkoti ir saviems tėvėliams už rūpestį ir vargą ji beauginant. Tarp įteiktų dovanų viena buvo labai šurprizinė ir originali. Tai įremuotas nemažas paveikslas — jaunavedžių kūdikystės laikų nuotrauka, darytos prieš 18 metų. Ją dovanojo V. Kolyčius iš Toronto. Šokiams

sumaniai grojo Toronto liet. kapela, vad. Dimskio. Jaunoji buvo veikli liet. jaunimo sambūrių dalyvė; šiemet baigusi med. seserų mokyklą, gi jaunasis dar tęsia studijas toliau Toronto un-te. Tad gražios ateities!

● Rugsėjo 26 dieną Hamiltono ligoninėje mirė Petkūnas Aleksandras per 60 m. amž. Palaidotas per liet. A. Vartų parap. bažnyčią liet. kapinėse Port Credit. Žmoną ir kitų artimųjų paliko čia ir Lietuvoje. Vėlonis buvo išgyvenęs virš 25 metus Hamiltone. Zp.

TVIRTAS PASIRYŽIMAS NUGALI KLIŪTIS

Advokatas A. Juodagalvis - Judd
105 Main str. E.,
Hamilton, Ontario
Tel: 527-3861.

Advokatas A. Juodagalvis - Judd iš pat jaunystės svajojo siekti mokslų ir

tam ruošėsi nuo mažumės. Karui pasibaigus pramatė, kad yra reikalinga mokėti anglų kalbą, ir jaunuolis A. Juodagalvis — Judd ryžtingai įsėmėsi mokytis. Atvykęs į Kanadą A. J. jau gerai kalbėjo šio krašto kalba. Nežiūrint to, atvykęs dirbo visokių darbus. Atlikęs sutarties išipareigojimus, atvyko į Hamiltoną ir gavo darbo Steelco fabrike. Steelcoje dirbo 10 metų ir kartu universitete studijavo ekonomiją. Baigęs studijas ir gavęs diplomą, nepasitenkino ekonomijos mokslu. A. J. ryžosi studijuoti teisę. Nežiūrint lėšų ir kitų problemų, padedant žmonai, kuri dirbo ligoninėje gailestinga sėsele, išvyko į Londono universitetą teisės studijuoti. Po įtemptų 8 metų studijų gavo diplomą ir dabar jau antri metai verčiasi advokato profesija, su teise ginti bylas ir kitus patarnavimus visoje Ontario provincijoje.

Per tuos du metus mūsų tautiečiui teko bylas ginti netik Hamiltone, bet ir Oakvillėje, Brantforde, Kitchener, Brampton ir t. t. Advokatas A. Juodagalvis — Judd savo profesijoje yra pareigingas ir išipareigojimus atlieka kaip imanoma geriau, jausdamas reikalą nuoširdžiai padėti visiems, o ypatinai lietuviams, teikti geriausius patarnavimus visuose teisės reikaluose.

Žinome, kad šiame krašte didelė ir neaiški problema su palikimais — testamentais. Žinant Lietuvos okupanto, veidmainiškumą, nes joks telšninkas negali gauti iš Lietuvos okupanto įstatiminį atsaką, kiek okupuotoje Lietuvoje giminė gaus užrašyto palikimo iš Kanados ar kitur. Lietuvui advokatui yra aiškiai suprantami Sovietų Rusijos nuostatų popierinė reikšmė. Todėl rašant testamentą būtų geriausia kreiptis į lietuvių advokatą. A. Juodagalvis — Judd, kuris nugalėjo visokių sunkumų be tėviškos paramos baigti du universitetus ir užtikrinti savo ir šeimos gerą ateitį, taip jis nugalės ir jūsų teisinio patarimo sunkumus. J. Šarapnickas

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5 1/4% už depozitus
6% už šėrus
6% už taupymo s-tas
7% už 1 m. term. dep.
7 1/2% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8% už mortgičius

Kapitalas — virš šešių milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street, West
Telefonas LE 2-8723 • Toronto 3, Ontario

TORONTO LIETUVIŲ NAMAMS

reikalingas REIKALŲ VEDĖJAS (manager),

mokąs lietuvių ir anglų kalbas

- Darbo apimtis: a. salių nuomojimas vestuvėms, baliams, koncertams ir panašiai
b. parengimų, pokylių, baro ir valgyklos administravimas
c. namų ir atsiskaitymų priežiūra

Raštu ar asmeniškai kreiptis į Lietuvių Namų valdybą

1573 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

LIETUVIŲ NAMŲ ŽINIOS

Lietuvių Dienų metu, spalio mėn. 5 d./penktadienį / K. L. B. Toronto apylinkės surengtas Lietuvių Namuose jaunimo vakaras, koncertas ir balius, praėjo labai geroje nuotaikoje. Gražią programą išpildė sol. V. Verikailio diriguojamas Hamiltono mergaičių choras Aidas. Balluje dalyvavo virš 500 jaunų lietuvių ir lietuvių.

Lietuvių Namų lėšų Dr. sigita Kazlauskas, telkimo vajuos komitetas Povilas Kirštukas.

praneša, kad praėjusią savaitę L.N. paskolos lakštų / debentures / nupirko Petras Lelis už \$1000 ir Lilian Browning už \$200. Taip pat praneša, kad Petras Preikšaitis birželio mėn. 30 d. yra pirkęs paskolos lakštų už \$200, bet nebuvo spaudoje praneštas.

Nario įnašus po \$100 įmokėjo šie asmenys: Julija Margo, Martynas Jankus, Henrikas Stepnaitis, Andrius Barkertas,

D E M E S I O ! LOGGING COMPANY

in Fredericton area of New Brunswick pareikalauja nuolatinių darbininkų, kurie nėra įsijungę į joki darbą ir yra pilnai sveiki dirbti prie rastų lauke.

- Kompanija duoda išlaikymą, transportą jei būtų reikalingas apmokymas.
- Duodamas tinkamas butas.
- Perkėlimas kiton vieton apmokamas.
- Labai geras atlyginimas.

Kreiptis: ST. ANNE-NACKAWIC PULP & PAPER COMPANY LTD.

1020 Place du Canada,
Montreal 101, Quebec.
TEL. 514 - 866-9767 (Collect)

ST LOZORAČIO PASISAKYMAS

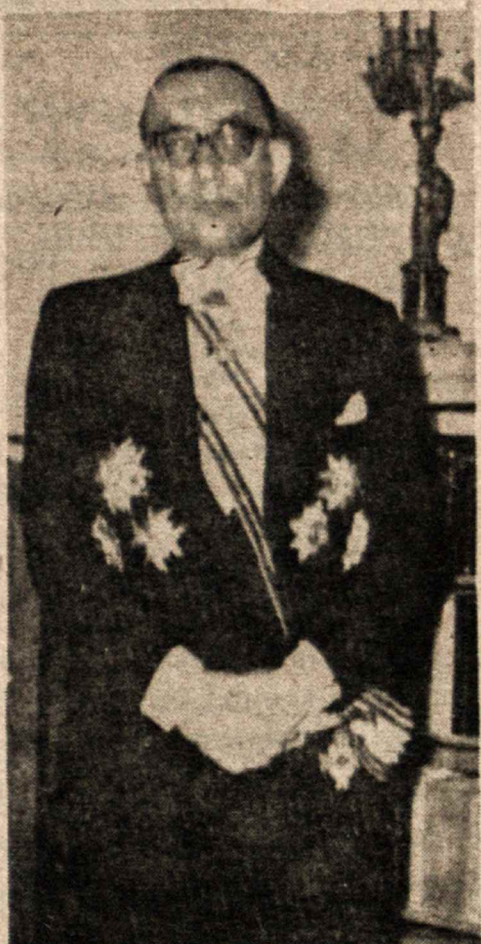
ST. LOZORAČIO LAIŠKAS

Ryšium su Ekumeninės Bažnyčios Tarybos laikysena tikėjimo persekiojimo Rytų Europoje klausimu, vienas svarbiausių Vakarų Vokietijos laikraščių "Die Welt" paskelbė tokį min. S. Lozoraičio laišką:

"Die Welt" rugpjūčio 29 dienos numeryje buvo atspaudinta žinia, pavadinta "Raportas apie smurtą nutyl Rytų Europos kraštuose". Joje buvo pranešta, kad Ekumeninės Bažnyčios Tarybos Centrinė Komisija Ženevoje, apvarčiusi kalbamą raportą apie smurtą bei jo vartojimą, balsų dauguma prieš 2 balsus ir 26 nariams susilaukus, nutarė neminėti jame apie Rytų Europos kraštuose vykdomą smurtą.

Negaliu susilaikyti nepastebėjęs, rašo toliau S. Lozoraitis savo laiške, jog šis netikėtas nutarimas primena man šitoki nuotykį iš pirmųjų Rusijos komunistinės revoliucijos laikų. Būtent, viename fabrike komunistai pareikalavo, kad darbininkai apvarstyti ir balsavimu išspręstu klausimą, ar Dievas egzistuoja. Darbininkų susirinkimas nusprendė, kad Dievo nėra.

Aš cituoju šį atsiminimą, nes logingai galvojant, Centrinės Komisijos nutarimas turėtų reikšti, kad jos narių daugumos manymu sovietų užvaldy-

Liet. dipl. šefas S. Lozoraitis

tuose kraštuose tikintieji nėra persekiojami. Nebent tas aukštasis susirinkimas Ženevoje kitais sumetimais nutyl Rytų Europos tikinčiųjų kančias.

Tokiu atveju tačiau, užbaigia S. Lozoraitis, Centrinė Komisija, atsižvelgdama taip pat pačios Ekumeninės Bažnyčios Tarybos interesus, privalėtų tuos sumetimus atvirai paskelbti, ypač kad tikėjimo dalykuose slaptoji politika yra neleistina.

VIENAS IŠ ATSITIKIMŲ:

JUODAIČIAI. Juodaičių klebonas kun. V. Peslekas, 1972 birželio mėn. gydydėsi. Sugrįžęs į namus sužinojo, kad nuo birželio vidurio jo ieškojo Raselinų rajono valdžia, reikalaudama atsiimti registracijos pažymėjimą ir kuo greičiausiai užimti

Viduklės vikaro pareigas. JE vysk. Labukas paaiškino, kad Rugienis reikalauja jį perkelti į Viduklę, o JE vysk. Krikščionas pagakė: "Dirbai gerai, bet žinok, vyskupas Labukas nepaliks dėl tavęs dviejų vyskupijų ir nevėžuos į žagarę". (Žagarėje gyvena ištremtas JE vysk. Steponavičius - Red.)

JE vysk. Labukas įsakė kun. V. Pesleku užimti Viduklės vikaro pareigas arba būslas suspenduotas: "Jeigu iki 1972 m. rugsėjo 20 imtinai nepradėsite eiti Viduklės bažnyčios vikaro pareigų, būsite ipso facto suspensūs a divinis". (Bus uždrausta eiti kunigo pareigas - Red.) Kun. Peslekas, žinodamas, kad vyskupas jį perkels į Viduklę ir pažemina pareigose vien Rugienio verčiamas, atsisakė vykti į naują paskyrimo vietą.

1972. IX. 26. į Juodaičių apylinkę iš Raselinų rajono atvyko trys pareigūnai ir bažnyčios vykdomajam organui pareiškė: "Jūsų klebonas neklauso vyskupo. Jis yra nulmtas nuo pareigų..." Minėtas faktas labai nustebino visus žmones - kaip labai civilinė valdžia kišasi į bažnyčios vidaus gyvenimą.

Kun. V. Peslekas spalio 10 d. rašte vyskupui rašė: "Atsižvelgdamas į suminėtus faktus ir bendrą daugumos kunigų nuomonę, esu tvirtai įsitikinęs, ir labai apgailėstas, kad dėl manęs Ekseklencija buvote kieno tai priverstas tokius raštus rašyti. Todėl laikau juos neteislingais ir negaliojančiais..."

JE vysk. Labukas suspensą panaikino, o kun. Peslekas išvyko gydytis. Gruodžio mėnesį kun. Peslekas buvo paskirtas Viduklės bažnyčios altarišta.

GERAI IR BLOGAI...

(Atkelta iš 2 psl.)

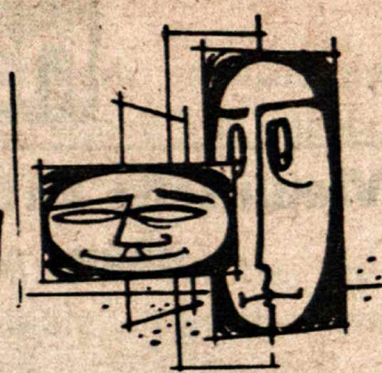
vallai...

Lietuviai, laikykimės, visi už vieną, o vienas už visus, tad gyvuosim amžius ištisus... Su gilia pagarba Jums!

Jūsų... A. V.

Manitoba.

KREIVI VEIDRODŽIAI

Muzikėlio giesmė

Dainavau: Tėvyne, be Tavęs nudžiūsiu. Su Tavim gyventi ir numirti sveikiau. O dabar, pririjęs turkingą ir džiūsiu. Negaliu ištarti, ką tada sakiau.

Dainavau: klestėsi ar varge nuplyši. Vis Tave sapnuosiu, vis aukosiuos Tau. O dabar, pravėręs savo lango plyši. Vien tik Pontiaką prie namų matau.

Dainavau, pakilęs iš už stalo žalo: Dolerėliais bersiu, kaip žiedais gėlių. O tie dolerėliai man delne prišalo, Ir atgniaužti pirštų niekaip negaliu.

A. Gustaitis

Vis tik galima...

Du vyrai kalbėjo apie ką tik mirusį bendrą pažįstamą, kuris abiems buvo skolingas.

— Sakoma, — tarė vienas jų, — jog negalima nusinešti pinigų su savim į kapą, bet svetimus pinigus, atrodo, vis tiek galima.

Kažkas paklausė Sokratą, vesti ar ne. — Kaip besielgsi, vis tiek gailėsies. — atsakė jis.

Iš „Šluotos“ jumorio

— Kodėl jūs dirbate laukus ne traktoriais, o arkliais?

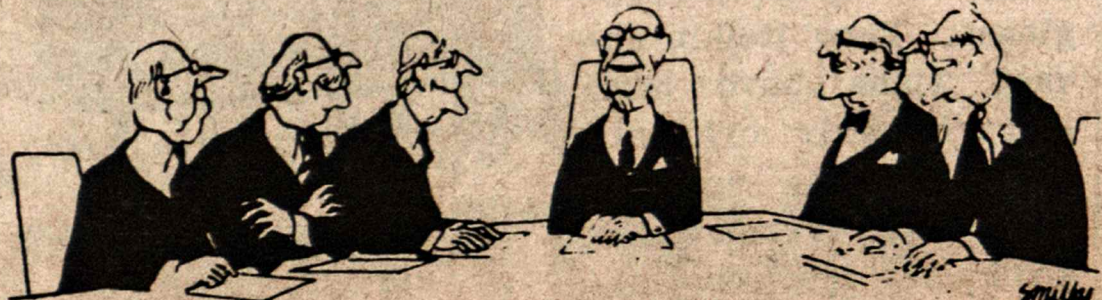
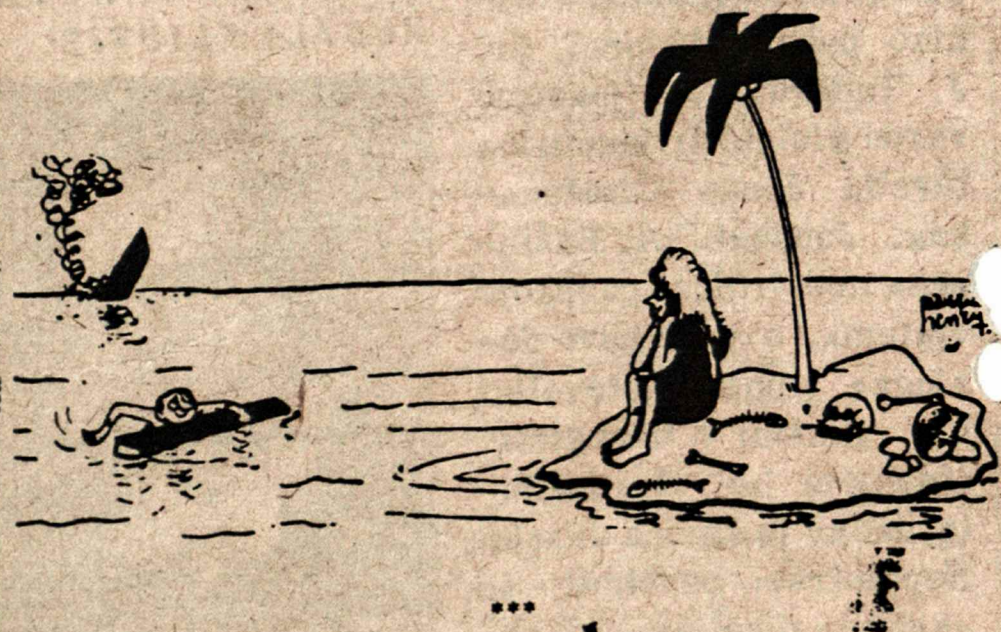
Čia priėjo Kindziulis ir tarė:

— Arkliams nereikia atsarginių dalių.

— Kas yra sambernīs?

Čia priėjo Kindziulis ir tarė:

— Toks žmogus, kuris visą amžių rimtai galvoja apie vedybas.

— Manau, kad visi naujos tarybos nariai balsuos už pensijinio amžiaus prailginimą

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

CFMB
RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Altona Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NIEKAM NĖPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELB DAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARSĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$ 7.00

KELEIVIO 1973 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

CHICAGO:

NAUJAS RESPUBLIKONŲ PARTIJOS VADAS. Don W. Adams iš Springfield Illinois išrinktas Illinois valstijos respublikonų partijos pirmininku. Don W. Adams yra lietuvių kilmės, jo tėvo pavardė buvo Adomaitis ir motinos mergautinė pavardė — Jokubauskaitė. Don W. Adams yra mūsų Lygos garbės narys. Būdamas tik 37 metų amžiaus, jis yra patys jauniausias valstijos partijos pirmininkas respublikonų partijoje.

MARQUETTE PARKO SKYRIUS (LARI) surengė nuotalkingą šokių vakarą — bankietą Union Pier, Michigan. Parengimą organizavo ir gražiai pravėdė Marquette Parko skyriaus pirmininkas Juozas Bacevičius. Tarp svečių matėsi ellė Marquette Parko ir kitų skyrių narių. Programą išpildė mūsų lygos vicepirmininkas Dr. Juozas Briedis. Specialus Michigan valstijos gubernatoriaus atstovas George Behrendt atsilankė į parengimą ir perdavė šiltus gubernatoriaus sveikinimus.

POLITINIAI SUSITIKIMAI—PRIEŠPIEČIAI Chicago miesto centre vyksta kas mėnesį suvokiamas pasisekimu. Mūsų lyga aktyviai remia ir talkininkauja šių susitikimų organizavime. Pirmame susirinkime garbės svečių turėjome Chicago

Sanitarinio Districto patikėtinę p. Joan Anderson. Antrame susirinkime matėme U.S. kongresmaną Robert Hanrahan ir mūsų garbės konsulę J. Daužvardienę. Antrasis susirinkimas buvo filmuojamas ir buvo pristatytas plačiai visuomenei per Lietuvių televiziją. Sekantis šio pobūdžio susirinkimas buvo spalio 10 dieną, Midland viežbutyje.

COOK COUNTY RESPUBLIKONŲ KOMITETUI atelnančių rinkimų kandidatams parinkti mūsų lyga patiekė advokato Antano Valuko ir advokato Algimanto Kėželio pavarde, rekomenduojant juos kaip galimus kandidatus.

SPECIALŪS SENIUNŲ RINKIMAI — įvyks keturiose Chicago seniūnijose lapkričio 27 dieną. Mums ypatingai yra įdomūs 13 seniūnijų rinkimai, į kurią įeina Marquette Parko lietuvių kolonija. Mes esame tikri, jog šiuose rinkimuose mes būsimė labai aktyvūs.

ATVIRŲ DURŲ POLITIKA — neseniai paskelbta naujosios respublikonų vadovybės Illinois valstijoje yra tikrai džiugi žinia. Praeitį, ellė piliečių, norinčių dalyvauti partijos veikloje, vadovybės buvo ignoruojami. Rezultate, ellė svarbių rinkimų buvo pralaimėta. Mes su viltimi žiūrime į šviesesnę respublikonų partijos ateitį.

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų ir Dantistų Sąjungos centro valdyba. (Iš kairės): dr. Mindaugas Vygantas - sekretorius ir išdinininkas, dr. Gediminas Balukas - pirmininkas, dr. Kazys Pemkus - žurnalo "Medicina" redaktorius ir dr. Vaclovas Šaulys - vicepirmininkas. (Pirmininkas - 1836 W. 93 St., Chgo, Ill.)

london, ont.

Londono lietuvių šeštadieninės mokyklos mažesnieji mokiniai tautinių šokių sukuryje.

Dr. S. Čepas, buv. KLB Krašto V-bos pirmininkas ir A. Pocius, Londono apylinkės pirmininkas. Nuotrauka J. Aušrotos

PRADEDA DARBA

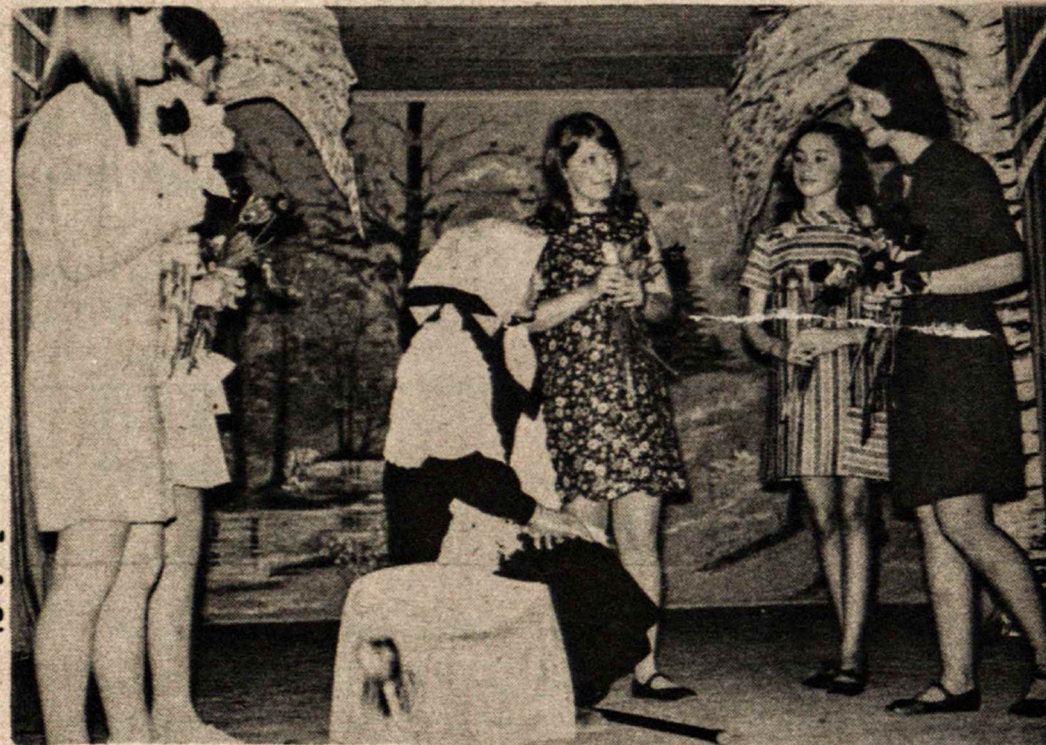
Rugsėjo mėn. 23 d. "Baltijos" ansamblis pradėjo darbą — repetitijas, kurios vyksta kiekvieno sekmadienio vakarą nuo šešto valandos Šiluvos Marijos Parapijos salėje. Pažymėtina, kad šiam tautinio meno vienetui jau nuo pat pradžių vadovauja tie patys mokytojai. Chorą veda kun. B. Pacevičius, korepetitorė — Vida Petrašiūnaitė. Šokių mokytojai yra Dana ir Miras Chainauskai.

"Baltijos" vadovų, seniūnų ir tėvų komiteto posėdis įvyko rugsėjo mėn. 18 d. Aptarta vasaros išvyka į Edmontoną ir pratomos galimybės kitoms ilgesnėms kelionėms. Kanados Lietuvių Dienų proga planuojama apsilankyti Winnipege su dalimi oficialios programos. Londone "Baltija" yra kviesta atlikti programą Rudens Baliuje Centennial salėje K. L. B. Krašto Tarybos suvažiavime, spalio 27 d.

atidarymo pasilimą — vakariene. Ši kaip ir kitais buvo atžymėti atitinkamais suvenyrais ir dovanomis. Brando atestatą šiais metais išgijo: Loreta Lukšaitė, Rita Miškinytė, Danutė Valaitytė, Vytautas Repšys, Edmundas Šlauchūnas ir p. B. Kerienė, "Baltijos" Tėvų Komiteto pirmininkė. Džiugu konstantuoti, kad visi išvardintieji ekleia aukštojo mokslo.

Šia proga Vytautui Valaičiui, išvykstančiam Europos vlenerių metų studijom, palinkėta gero vėjo ir sėkmės. P. p. Chal-nauskams, prisimenant sėkmingą kėllonę į Kanadą Vakarus, įteikta gėlių. G. P.

Rugsėjo 29 d. "Baltija" turėjo savo, jau tradiciniu tapusį, rudens sezono

Londono lietuvaitės suvaidinusios "Pavasario Žiburėliai" scenos vaizdelį.

Nuotraukos S. Kero.

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laiko saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas — tel. 366-6237 / 3896

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

VAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

Gordon Hynes yra apsisprendęs kandidatuoti į aldermanus Verdune. Jis kandiduoja į Archie Wilcox vietą, kuris šiuose rinkimuose nekandiduoja.

Gordon Hynes verduniečiams yra gerai žinomas. Jis priklausęs įvairiose organizacijose ir kelis metus vadovavęs Federation Appeal of Greater Montreal, Salvation Army Red Shield au-

kų rinkimo vajuose. Taip pat keletą metų dirbo ir buvo pirmininku Verduno aukštesniosios mokyklos vykdomoje taryboje; 2 metus buvo nariu ir pirmininku Crawford Park Home & School komitete.

Gordon Hynes apie 40 m. dalyvauja chore Grace Church. Jis buvęs šios bažnyčios globėjas ir valdytojas sekmadieninės mokyklos. Šiuo metu išrinktas šios bažnyčios išdininku.

Kai Gordon Hynes buvo paklaustas kokią jis turi tikslą kandidatuodamas į Verduno miesto tarybą atstovavimui šios apylinkės — jis trumpai atsakė: „kad gerai suprantaš, visų nuomininkų padėti, bet kai prieš kelis metus įsigijęs nuosavybę, ir turįs administracijoje gerą patyrimą, tai ir norįs atstovauti ir būdamas miesto taryboje pagelbėti šios apylinkės gyventojams.“

Buvęs šios apylinkės atstovas Archie Wilcox

yra buvęs artimas draugas, dažnai diskutuodavo ir rūpindavomės visokių gyventojų reikalais. Taip pat ir dabar pagitaręs ir paklausęs jo patarimo kaip buvusio atstovo, kandidatuojų ir tikiuosi, kad šios apylinkės 2 vietai būsiu išrinktas. Dar pabrėždamas, kad jam yra visi lygūs ir brangūs šios apylinkės gyventojai, neskiriaš rasės nei spalvos ir net ištikinimų ar tikybos. Visą stengsis neblogiau atlikti kaip per eilę metų atliko Archie Wilcox. Tad tikėdamas, kad lapkričio 4 d. visi balsuotojai apsispręs savo balsus atiduoti už mane — Hynes — Seat 2 Ward 4. Taip baigė būsimasis šios apylinkės atstovas Gordon Hynes.

Montrealio Gintaras pradeda naują sezoną. Kalnas, Senasis Montrealis, Šv. Elenos salos pakraštys, Place Ville Marie aikštė ir prancūziškieji blynai buvo aplankyti gintariečių, padaryta nuotraukų ir linksmi praleista vejuoto sekmadienio dalis, pradedant repeticiją naujam sezonui.

ASSOCIATION DE LA PRESSE ETHNIQUE DU QUEBEC QUEBEC ETHNIC PRESS ASSOCIATION

Šio mėnesio 4 d., Montrealio spaudoje vyko metinis Kvebeko Etninės Spaudos Sąjungos susirinkimas. Nauja valdyba:

Pirmininkas: Dr. J. Kage (JIAS News)

Vice-pirmininkas: Mr. N. Clamarra (Il Cittadino Canadese)

Sekretorius: Mr. R. Kneider (La Revue de Monde Arabe)

Išdininkė: Mr. R. von Brentani (Montrealer Nachrichten)

Direktoriai: Mr. M. Azim (Weekly Jang)
Mr. N. Kalyvitis (Greek Canadian Tribune)
Mr. G. R. B. Pancuk (Ukrainian Voice)

Priimti organizacijos įstatymai ir teisinės santvarkos pagrindai.

Quebeco Etninės Spaudos Draugija yra narė Kanados Etninės Spaudos Federacijos, kurios tikslai yra:

1. Studijuoti ir įvertinti kanadiškąją kultūrą ir etni-

nių kultūrų integravimą į tautą, tokiu būdu siekiant vieningesnės ir kultūringesnės Kanados.

2. Skatinti gerą bendradarbiavimą ir sąvitarpio supratimą tarp įvairių etninių Kanados grupių.

3. Studijuoti ir apibūdinti Kanados rolę tarp tautinių reikaluose ir jos poziciją santykiuose su visomis tautomis, kurias stengiasi išlaikyti laisvės ir demokratijos idealus.

4. Rinkti ir skleisti informaciją, padedančią geriau įvertinti pagrindinius principus, kuriuos Kanada remiasi.

5. Suteikti galimybes studijoms ir diskusijoms, liečiančias bendrą Kanados etninės spaudos problemas ir prisidėti prie jos gerbūvio.

ETNINIŲ GRUPIŲ KONFERENCIJA

Šiomis dienomis Ottawoje vyksta Dauglakultū-

rės Kanados tarybos ir tautinių grupių atstovų konferencija, Canadian Conference of Multiculturalism suorganizavama vyriausybės atstovų — daugialkultūrų reik. min. dr. S. Haidanz.

Pagal Kanados vyriausybės naująją politiką, provincijose turėjo būti sudarytos daugialkultūrės tarybos prie ministrų. Ontario provincijos tokioje patariamojoje taryboje yra "TŻ" redaktorius kun. Pr. Gaida.

SKAUČIŲ VEIKLA

Po vasaros atostogų skautės jau pradėjo savo veiklą. Numatyta iškilo, tradicinės Kūčios, ir skautorama 1974 pavašarį. Mergaitės, kurios norėtų prisijungti į skaučių eiles, prašome paskambinti Audrai Žurkevičiūtei (paukštytė) 669-5898; Dainai Kerbelytei (skautė) 669-7855; arba Stivijai Žurkevičiūtei (vyr. skautė) 669-5898.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

PHARMACIE Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

366-9742

7626 CENTRALE LASALLE

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

Dantų gydytoja DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St. pirmas aukštas,

11-12 kambarys

Tel: 932-6662; namų 737-9681

Valdyba

Montrealietė R. Barysaitė sutuoktvių dieną su savo vyru B. Čepunkum (juodu abudu yra KLB Ottawos apylinkės valdyboje), dešinėje apyl. pirm. V. Priscepionka ir kairėje kultūrinių reikalų vadovas A. Elvikis.

ADVOKATAS J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.

Tel: 842-1126, namų 678-3660

NOTARAS J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.

Tel. 871-1430

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.

MONTREAL

TEL: 255-3536

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600

Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,

1538 Sherbrook St. West,

Suite 215, Montreal 109, Que.

Tel. 931-4024

PIRKTI AR PARDUOTI
NEKILNOJAMA TURTA PADĖS JUMS

V. Pétérailis

353-9960 / Namų 721-0614

UNITED TRUST REALTIES

7995 Blvd. Les Galeries, D'Anjou, P. Q.

MONTREALIO ŠEŠTADIENIENĖS MOKYKLOS REIKALAI

Stud. Vilija Malciūtė, jauniausia šeštadieninės mokyklos mokytoja.

ŠAUKIAMAS TĖVŲ SUSIRINKIMAS

I Montrealio liuanistinės mokyklos mokinių tėvų susirinkimą yra kviečiami mokinių tėvai ir mokytojai. Jei su 50 šeimų leidžia savo vaikų, o gal daugiau, savo vaikų neleidžia, ar vaikai dėl kitų priežasčių mokyklos nelanko. Būtų gerai, kad susirinkime dalyvautų ir neleidžiantieji savo vaikų ir pasakytų priežastis, kurias susirinkimas aptartų kaip pašalinti. Pav.:

a) neišgalintiems susimokėti mokesčio — būtų paleidžiama šaltinių, b) spręsti vaikų atvežimą į mokyklą, c) organizuoti specialią klasę nepilnai lietuviškai suprantantiems bei mišrų šeimų vaikams ir t.t. Antra, — susirinkime dalyvaujantieji turėtų nesulaikyti ir pasakyti savo pageidavimus ir patiekti pasiūlymus. P. Adamonis

• Montrealio liuanistinės mokyklos mokinių tėvų susirinkimas šaukiamas spalio mėn. 28 d. sekmadienį, Aušros Vartų par. salėje po 11 val. mišų. Kviečiame dalyvauti būtinai visi mokinių tėvai ir mokytojai. Šis susirinkimas yra kviečiamas metinei darbotvarkės svarstyti, o taip pat laukiama iš visų pasakymų visais mokyklos reikalais. Tėvų Komitetas

• Šv. Kazimiero parapijos tradicinė grybų vakarienė praėjo gražioje nuotakoje. Išskirtinai nuo kitų parengimų, stalus aptarnavo pačios jauniausios lietuaitės, kurias suorganizavo O. Norkeilūnienė. Bendrai viskam vadovavo parapijos komitetas, priešakyje su pirm. K. Ambragu.

BELLAZZI-LAMY INC.

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai, Izoliacija, Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. Isdirbiniai ir visa kt.

7000 BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Jetté & Frères

Hydro-quebec atstovas,

Tik Cascade apmokate mėnesinę elektros sąskaitą.

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Taip pat gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Veltui kainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

1.75

par mois

per month

40

par mois

per month

2.25

par mois

per month

60

kuris išnuomuoja ir įrengia karšto vandens šildymą.

2.25

par mois

per month

60

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2227 DUNDAS STREET W.,
TORONTO, ONTARIO

M6R 1X6

Visais kelionių reikalais
betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

• Stasė ir Juozas Laimikai buvo išvykę į Europą, kurioje apvažinėjo net kelias valstybes.

• Statybos kontraktorius Jonas Petrulis iš Bostono, atostogavo namuose, kur dalį laiko praleido meškeriodamas.

KITOKIE ŽMONĖS KONVENCIOJE

Queen Elizabeth hotelyje Montrealyje, šio mėnesio pirmą savaitę, trims dienoms susirinko virš 3000 dvikalbių žmonių. Įvairių profesijų, įvairaus amžiaus. Pasakytininkai — iš mūsų provincijos ir specialistai iš Chicago ir New York'o. Konferencijos, narių pasisakymai, filmai, bendri pusryčiai ir pietūs. Kas čia ypatingo? Montrealyje daugybė suvažiavimų. Tačiau šis — 15-asis metinis Quebeco provincijos Alcoholic Anonymous — AA.

Šie inicijalai reiškia vyrų ir moterų bičiulija, kurioje žmonės dalinasi savo patyrimu, stiprybe ir viltimi, kad jie išspręs savo bendrąją problemą nustoti gerti; nėra jokio privalomo mokesčio; AA nėra surišta su jokia sekta, pažiūromis, politika, institucija ar organizacija; neužsilaikuoja jokiai kontroversijai, nepasigako nei už, nei prieš jokią aktualiją.

Jų pagrindinis tikslas yra išlikti blaiviams ir padėti kitiems alkoholiškams atsiekti blaivybės.

Šios bičiulijos šūkis:

AŠ ESU ATSAKINGAS.

Kai bet kas, bet kur ieško pagalbos, aš noriu, kad ten būtų ištiesta AA ranka.

Ir už tai —

Aš esu atsakingas.

24 valandas veikianti informacija anglų kalba tel: 527-4101. Lietuvių kalba kreiptis darbo metu: 489-5391, po darbo: 366-2548, kviešti Mr. Leoną.

Skambinant, pasakyti tik savo pirmąjį vardą, ne pavardę.

— LAURENT PASTRY —

735 Decarie, St. Laurent, Montreal, P. Q.

Tel. 744-5000

(Savininkas Ignas Zizas)

KASDIEN KEPAMI DANIŠKI SU VARŠKE IR PRANCŪZIŠKI PYRAGAIČIAI.

Galima užsisakyti vestuvinius ar sukaktuvinius tortus ir kitus skanesius. Taip pat parduodamas visokios rūšies konservuotas maistas, sūris, duona ir kiti produktai.

D E M E S I O !

Tel. 758-5909

LAUKIAMOS LIETUVĖS MOTERYS UŽEINANT !
DRAUGIŠKAS APTARNAVIMAS !

— JOLIE DAME —

EUROPIETIŠKOS RŪŠIES IMPORTUOTŲ SUKNELIŲ
K R A U T U V Ė

25 Church Ave. Verdun (Prie LaSalle Blvd.)

Adara nuo 2 val. po pietų kiekvieną dieną.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P. Q.

601 St. Jean Road.

Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealičiams lengvai pasiekiamas greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

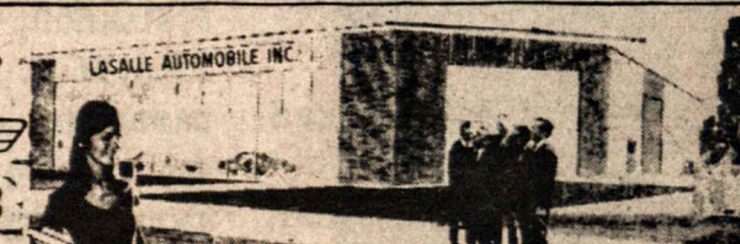
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

P A R D A V I M A S

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demara
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verne Blvd.

Tel. 355-3364

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:

366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtys. Sav. G. Desrochers

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

Pardavimas gazolino ir alyvos — lietuviams nuolaida.

Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

"LITAS"

"LITAS" \$4,267,551

Per pirmuosius tris šiuo metų ketvirčius "Litas" padidėjo \$573,088 ir pasiekė \$4,267,551 balaną. Daugiau padidėjo taupomųjų sąskaitų — \$287,291, mažiau einamųjų sąskaitų ir terminuoti indėliai. Per šiuo metų "Litas" įstojo 96 nauji nariai, išstojo 45 ir 13 mirė. Tuo būdu nuo metų pradžios narių skaičius iš 1494 pakilo į 1552. Iš naujai įstojučių 96 narių 44 yra pagelbiniai nariai (nelietuviai), kurių daugumą atėjo į "Litą" per nekilojamo turto paskolą.

Svarbėnė "Lito" aktyvo pozicijoms rugėjo mėn. 30 dieną buvo: bankas \$79,269 (pernai \$148,230), investicijos \$711,508 (567,303), asmeninės paskolos \$690,583 (676,672), nekilojamo turto paskolos \$2,894,332 (2,357,445). Svarbėnė pajamų pozicijoms: šėrai \$7,760 (7390), einamųjų sąskaitų \$721,232 (620,482, terminuoti indėliai \$941,450 (780,350) taupomųjų sąskaitų \$2,367,255 (1,976,601), nepaskirstyta pelnas \$181,587 (150,489) ir atšargos kapitalas \$47,517 (46,602).

Nesunku pastebėti, kad "Lito" nariai deda pinigų pastoviam laikymui, o ne čekių apyvartai į einamąsias sąskaitas. Palyginamai mažai auga ir asmeninės paskolos, ypač kad į tą sumą įeina ir antralaikio morgyčiai, bei "balance of sale" garantuotoms paskoloms. Žymi dalis nekilojamo turto paskolų tenka pagalbiniam nariam nelietuviam, kadangi lietuvų paklausa paskoloms yra per maža.

Kadangi pat "Litas" už terminuotus indėlius dabar moka 8.5%, tai palūkanos už paskolą neseniai buvo padidintos iš 8.5% į 9%. Atrodo, kad pinigų rinkoje jau yra pakankamai palūkanų viršūnė, kaip už paskolą, taip ir už santaupą. "Litas" pataria savo nariam nemišyti kitų finansinių institucijų gražias reklaminias skelbimas, kadangi toki palūkanų pakė-

limai už santaupą dažniausiai galioja tik vieną — antrą mėnesį, o paskui be jokios reklamos jos sumažinamos ne vienu žodeliu apie tai niekam nepranešant. Pr. R.

Papiginta alyva namams šildyti "Lito" nariai gali gauti iš Richelieu Oil Inc. (Golden Eagle). Nuolaida 2 ct. galonui, arba 25.7 ct. vietoje dabar normaliai mokamų 27.7 ct. Be to, telkiamas nemokamas metinis pečlaus išvalymas, 24 val. aptarnavimas ir per visus pirmuosius metus nemokamas remontas, įskaitant ir dalis. Kreiptis: Mr. Antoine Haggart, 353-9650.

"Lito" Aušros Vartų skyrius jau veikia ir sekmdieniais įprastomis valandomis.

NIDOS KLUBO NUTARIMAI

Rugėjo mėn. 30 d. Aušros Vartų parapijos patalpose įvyko Montrealio Lietuvių Žvejotojų — Medžiotų Nidos klubo valdybos posėdis. Posėdyje be begamųjų žvejams — medžiotams rūpimų klausimų, buvo nutarta atelnančių metų sausio mėn. 26 d. Aušros Vartų parapijos salėje surengti 4-ji Jaunųjų Talentų vakarą. Vakaras numatytas su plačia ir įdomia pro-

grama, kad kiek galima galėtų plačiai pasireikšti jaunimas savo meninius sugebėjimus. Bus daromi žygiai kad jame galėtų dalyvauti ir Ottawos lietuviškas jaunimas.

Visiems Jaunųjų Talentų vakaro programos dalyviams numatomos vertingos premijos — dovanos, kurias pažadėjo suaukoti klubo nariai.

Tad jau dabar yra maloniai kviečiamas visas Montrealio ir iš kitur lietuviškas jaunimas ruošti jaunųjų talentų vakare dalyvauti.

Plačiau informuojama bus per lietuviškąją spaudą. Suinteresuoti jau dabar gali kreiptis šiuo adresu:

J. Šlaucutis,
1500 De Seve Street,
Montreal, 205, P. Q.
Tel: 768-3674.
arba į "Nidos" klubo vald. pirm.:
A. Mylė
105 Monette Street,
LaSalle 650, P. Q.
Tel: 365-0353.

J.Š.

• Šv. Onos Draugijos ruošta pagerbimas A. V. parapijos klebonui Tėv. J. Kubiliui praėjo su geriausiu pasiekimu. Dalyvavo ne tik parapijiečiai su svečiais, bet ir organizacijų atstovai, kurie veikino ir linkėjo ir toliau veikmingai vadovauti parapijai.

Medžiotojai sugrįžta su laimikiu. Neabejojama, kad ir lietuviams pasiseks šių metų medžioklė. Foto: Gouvernement du Quebec

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTINI JUMS, PASITARNAUS
- UŽEIKITE ĮŠITIKINKITE PASINAUDOKITE

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuviai atstovai)

PASIKALBĖKITE SU
Manageriu
LEO GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

Žemiausios kainos! MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	6%
Taupomasis s-tas	6.5%
Term. ind. 1 m.	7.5%
Term. ind. 2 m.	8%
Term. ind. 3 m.	8.5%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės	9%
Nekilojamo turto	9%
Cekių kredito	9%
Investicines	nuo 9.5% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda. Kreiptis: Gil Constantine, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263, Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiądieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.